

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 229. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Csütörtök, 1936. október 8.

Aranyeső

Irtó: Tabéry Géza

A valuták leértékelése ismét felszínre dobta a féktelen aranyspekuláció problémáját. Tabéry Géza, a kitűnő publicista tollából közöljük az alábbi cikket, amely az aranyhosszt az „aranyeső” mottójának szatirájával rajzolja meg.

Nem sokat értek pénzügyi kérdésekhez, de az aláértékelési folyamat, amely Franciaországban kezdődött s kissé magával sodorta az angol font, amerikai dollár s legutóbb a cseh korona aranyalapjának a leszállítását, — bizonyos bizalmatlansággal tölti el pénzügyi dolgokban laikus keblemet. Nem mintha személyileg érdekelne az arany-probléma, hiszen sajnos, nincsenek arany-rudaim, amiket felténelem kellene, vagy elköttyavetyélnem. (Bár volna s adhatnám e nagy aranymenekülési lázban áron alul!) Sejttem ellenben, hogy a világ krö-zusai, bankárai itt valami ravasz manőverre szövetkeztek, amit mi, profánok majd csak akkor fogunk respektíve tisztánlátni, amikor a ragyogó finác-hadgyakorlat már régen lezajlott fejünk felett és mi, nincstelen tömeg, mint mindig, megint hopponmaradunk. Lám, a francia miniszterelnök, aki bizonyára tudja, mit cselekszik, maga is sietett hatszázötven-ezer frankért birtokot vásárolni magának Svájc biztos területén!

Ha én pénzügyi szakférfiu volnék, akkor most jobban izgulnék, mint ahogyan ábrándozom. Mert bevallom, az arany-alap leértékelése, az aranynak ugyszólván kizsupplóása a valutafedezeti sáncokból, engem nem annyira közgazdasági, mint inkább irodalmi eszmefuttatásra ösztökél.

A mult század kilencvenes éveiben élt Münchenben egy ideg orvos, aki végezetül saját magának vált paciensevé s egy ideg-sanatóriumban fejezte be sokat hányatott életét. Blaszfémias, de zseniális író volt egyben ez a doktor ur, akit Németországból egy „Liebeskonzil” című szindarabja miatt üldözött ki a germán prűderia.

Ennek az író-doktornak van egy hosszabb elbeszélése, beillenék a mai divatos „kisregények” kalapja alá.

„Aranyeső”. — Irtó Oscar Panizza.

Münchenben vagyunk. Szép szeptemberi nap. Egyszerre csak az égbolt befellegesedik. De nini, ezek a fellegek nem szürkek, se nem kékek, se nem feketék, hanem narancs-sárgák. Az emberek ámulva meresztik szemüket a magasságba. Akkor nagy cseppekben valami jégeső-szerű kopogással megered az eső. Aranyeső. Első percben óriási megdöbbenés. A mogyoró, majd diónagyságu aranygolyóbisok fejbeverik a jó bajorokat. Vértó koponyákkal menekülnek a házak kapualjaiba, kávéházakba, bárhova, csak fedél alá!... De az élet-ösztön első, riadt megnyilatkozását rövidesen felváltja a megfontoltabb életösztön, ha sebésülések, ha elnyomorodás, vagy hősi halál árán is, a tömeg kimerészkedik az uccára az aranyesőben. Ki kalapban, ki köntényben, ki szakajtó-kosárban gyűjti az aranyat, amiben — hála a bőséges esőnek — könyékig dúsulhat kedve szerint! Vérezve gazdagodnak, egymást tiporva halmozzák az aranyat Panizza Oscar figurái. Csak az egyik kapualjban áll mozdulatlanul, rejtélyes mosollyal három tö-

Új kereskedelmi rendszert létesít a kormány

a valuta-leértékelések miatt. — Kényszerkölcsön Olaszországban. — Megkezdődött a tőke visszavándorlása Franciaországba

București-ből jelentik: Tătărescu miniszterelnök tegnapi királyi kihallgatásával kapcsolatosan az Adeverul megállapítja, hogy a kormányt most elsősorban a következő kérdések foglalkoztatják:

1. Különböző intézkedések Románia valutáris és gazdasági érdekeinek megvédésére a nyugateurópai értéksökkenések kapcsán. Mint leszögezték, *a leu leértékeléséről nincs szó.* A kormány nézete szerint elsőrangú pénzügyi, költségvetési és gazdasági érdekek követelik a pénz jelenlegi színvonalon való tartását. A kormány kénytelen lesz egész sor tárgyalást kezdeni az exportérdekek és az érvényben levő szerződések megvédése céljából. 2. Az új helyzetnek megfelelő új kereskedelmi rendszer létesítése szükséges. Ecélből a gazdasági bizottság számos ülést tart a kereskedelmi rendszer új működési normáinak leszögezése céljából, valamint a kompenzációs rendszer végső megoldása érdekében. 3. *A rendfenntartási lépések összhangba hozása minden rendezési kísérlet megelőzése végett.* 4. A parlament elé terjesztendő törvények elkészítése.

Kormányparti körökben derül ki, hogy a kormány utolsó időszakára tovább tart, mint eleinte gondolták. A liberális-párti ifjúság akciót kezd a nemzetnarisztpárti propaganda gyöngítése céljából. Nem lehetetlen, hogy nagyszabású népgyűlésekre is sor kerül.

A tőzsdetanács tilalma

A tömeges tőzsdai tranzakciókkal kapcsolatosan a Lupta úgy véli, hogy a jelenlegi helyzet átmeneti és *mindazok, akik a leu leértékelésére spekulálnak, keservesen fognak csalatkozni.* Éppen az abnormális mértékű ügyletek megakadályozása végett

a tőzsdai tanács megtiltotta a hivatalos tőzsdéügynököknek egy időre részvények és értékpapírok szabad közvetítését.

zséreimber. Ez a három ember az egyetlen csoport az aranyesőben, akik felül emelkednek az arany lázon, immunisak maradnak az eszevesztett gyűjtő-szenvedéllyel szemben. S Panizza megszólaltatja három tőzszerét.

— Megette a fene az aranyat, — mondja az egyik. — Infláció van aranyban, tehát az arany már nem ér semmit.

— Van önnek elég platinája? — kérdezi a másik.

— Platina kevés, de talán most az ezüstnek fog leginkább felmenni az ársíója, — felel a harmadik.

S a három hidegvérű közgazdász már az aranytornádó népbolondító teljességében, csodálatosan talpraesett üzleti ösztöneivel rátalál a holnap helyes pénzügyi tájékozódására, az arany helyett az ezüst-alapra.

Mindig vallottam, hogy az igazi költő gya-

A „Curentul” jelentése szerint a pénzügy-miniszteriumban a legközelebbi napokban megkezdik annak a törvénytervezetnek az előkészítését, amellyel az ország hiteléletének orvoslását és helyreállítását kívánják elérni. Külön, szakértőkből álló bizottságot neveznek ki, amely a kérdés technikai részét készíti elő. A megbeszélések alapját a Banca Natională által már elkészített tervezet képezi. Ez a bizottság valószínűleg már e hét szombatján megtartja első ülését.

Az exportőrök emlékiratot nyújtottak át a kormánynak. Az emlékiratban sürgős intézkedéseket kérnek a kormánytól az idegen valuták leértékelésével kapcsolatban. A Viitorul mai száma hangsúlyozza, hogy minden aggodalmat, valamint minden olyan kísérletet, amely izgalmat akar felidézni, megelőzőtt a kormány ama közleménye, amely határozottan leszögezi, hogy a kormány kitart a lei stabilizációjá mellett.

Magyarország nem devalvál

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a magyar kormány a valuta-leértékelésről már leszögezte álláspontját. Darányi Kálmán helyettes magyar miniszterelnök erről a problémáról a Magyar Távirati Iroda munkatársának a következőket mondotta:

— A magyar kormány a mult héten állást foglalt és leszögezte e vi álláspontját a valuta-leértékelésekkel kapcsolatban. A kormány a külföldi helyzet alapos áttanulmányozása után az illetékes tényezők bevonásával újból megvitatja a leértékelést és arra az álláspontra jutott, hogy *a kormánynak a valuta szilárdtsága mellett kijegesedett álláspontja végleges.*

Prágából jelentik: A csehszlovák posta további intézkedésig

beszüntette a külföldre irányuló postautal-

korlati téren is megelőzi a maga korát. Dosztojevszky előbb volt pszichoanalitikus, mint Freud professzor ur. Panizza is megelőzte korát az arany-debacleról festett költői pénzügyi álmaival.

Nem tudom másként Auriol, francia pénzügyminiszter frank-leértékelő műveletét sem szemlélni a hüvös távlatokból, mint Panizza novelláján át. Kidobják az államháztartás pénzügyi léghajójából az arany harminc százalékát? Gyanus harikiri, megbízhatatlan önfeladózás! Mi lappang mögötte? Mit akarnak a francia, angol, amerikai és cseh finác-embe-
rek? Ezüst, vagy platina-üzletet? Iparekkek dömpingjét az erős aranyfedezeten megmaradt országokkal?

Ök tudják, a bölcssek, a kapu alatt ügyesen számító politikusok, mialatt jó népeik fejbeverik magukat a zuhogó aranygolyóbisokkal!

ványok, távirati pénzáutalások továbbítását.

A csehszlovák kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározta, hogy a csehszlovák koronát 10.60 százaléktól 15.98 százalékig leértékeli. Ha figyelembe vesszük az eddig történt leértékeléseket, úgy a csehszlovák korona leértékelése eléri a harminc százalékot. A kormány egyidőben rendeletet hozott, amelyben megtiltja az áruk indokolatlan emelését. A korona aranyfedezetét 31.25 milligrammban állapították meg.

Új számítási alap a schillingnél

Bécsből jelentik: A szövetségi kormány új törvény életbeléptetését határozta el, amely az aranyárfolyam stabilitásának fenntartása érdekében lehetővé teszi az árfolyamkiszámítás alapjainak módosítását. Az aranyblokkhoz tartozó államokban bekövetkezett legutóbbi valutarendszabályok következtében a Francia Bank aranyeladási ára már nem megfelelő alap az arany árfolyamának megállapítására. Ezeknek az állapotoknak a tekintetbe vételével a most elhatározott szövetségi törvény az aranyalap kiszámításánál lehetővé teszi a jelenleg nélkülözhetetlen szabadságot. Éppen erre a mozgási szabadságra való tekintettel az osztrák Nemzeti Bank aranyárfolyamának megállapítását a szövetségi pénzügyminisztérium ellenőrzése alá kellett helyezni. A kiadott hivatalos közlemény hangsúlyozza, hogy az új törvényben világosan kifejezésre jut az a szándék, amely szerint az osztrák valuta értékének megváltoztatására nem kerülhet sor.

Ezzel kapcsolatban az osztrák Nemzeti Bank közli, hogy a most elhatározott törvény azokra az aranykészletekre és az aranykövetelésekre vonatkozik, amelyek az osztrák Nemzeti Banknak még 1936-ban közzéteendő heti kimutatásaiban szerepelnek, nem vonatkozik. Ezeknek az értékeknek a megállapítása a valutaszabályok értelmében az egész 1936. évre irányt adó alapon történik.

Olaszország megszünteti az értékvámot

Rómából jelentik: A minisztertanács, mely a lira árfolyamának új szabályozását kimondta, ezzel kapcsolatosan még különböző pénzügyi és gazdasági rendszabályokat határozott el. Egy dekrétumban elrendelték a belső

árak legszigorúbb ellenőrzését az életviszonyok megdrágulásának megakadályozása céljából. Ugyanezt a célt szolgálja az a másik rendelet, amely az 1931. szeptember 24-én életbeléptetett értékvámokat megszünteti és lehetőséget ad a kormányfőnek arra, hogy az áruvámrendszert az új helyzetnek megfelelően megváltoztassa. A minisztertanács elhatározta egy belső kölcsön kibocsátását a keletafrikai győzelem anyagi eredményeinek kiaknázására. A kölcsönt elsősorban a birtok- és telektulajdonosok jegyzik, még pedig adóértékük öt százalékának arányában. Az új kölcsön, amely messzemenő adókedvezményekkel jár együtt, 25 éven belül amortizálódik. A minisztertanács végül elhatározta, hogy a részvénytársaságok osztalékára 6 százaléktól kezdődő progresszív adót vet ki.

Az összes olaszországi tőzsdéken ma kezdtek meg az ötszázalékos kényszerkölcsön jegyzését, amelyet a lira leértékelésével kapcsolatban bocsájtott ki a fascista kormány. A kényszerkölcsön jegyzésére minden ingatlantulajdonos vagyonának öt százaléka erejéig kötelezve van.

Párisból jelentik: A francia kistőkészek és kisiparosok tegnap kiáltványt bocsájtottak nyilvánosságra, amelyben szervezkedésre hívják fel a francia kistőkéseket. Ebben a fel-

hívásban súlyos vádakat hangoztatnak a Leon Blum kormánya ellen.

A pénzügyminiszter — mondja a felhívás — még a leértékelés nyilvánosságra hozatala előtti héten is arra buzdította a tőkéseket, hogy kölcsönt jegyezzenek, holott akkor már folyamatban voltak a frank leértékelésére vonatkozó tárgyalások.

A manifesztum még ennél is súlyosabb vádakat tartalmaz a kormány ellen, amely tudatosan tájékoztatásában hagyta a francia tőkét és lehetetlenné tette, hogy a kistőkések érdekeiket kellő időben megvédjék.

— Ez az eljárás — mondja a felhívás — egyenesen kihívja a bírói felelősségre vonást. Magáncégeket vagy magánügyvéteket, akik nem is annyira súlyos dolgokat követnek el, a büntetőbírók könnyörtelenül felelősségre vonják. A bíróságnak ezért a pénzügyminisztert is felelősségre kell vonnia — fejezi be a felhívás.

A miniszterelnökség hivatalosan közli, hogy az utóbbi napokban megkezdődött

a tőke nagyszabású visszavándorlása Franciaországba.

A visszaözönlött arany értéke — mondja a hivatalos jelentés — egyelőre még két milliárdon alul van és ezért helyesbíteni kell a Paris Soir értesülését, amely szerint az arany visszaözönlése már túlhaladta a két milliárdot.

Hathavi börtönre ítélték egy nyugalmazott őrnagyot, mert inzultált egy ügyvédet a craiova-i törvényszéken

Craiova-ból jelentik: Tegnap súlyos konfliktus volt a craiova-i törvényszéken, ahol Catuneanu Ion nyugalmazott őrnagy rövid szövege után megtámadta és arcútkította Negri Constantin ügyvédet, a dolj-megyei ügyvédi kamara egyik vezetőjét. Az incidens nyomán az ügyészség azonnal bevezette a vizsgálatot és hatóság elleni erőszak címén indított eljárást a nyugalmazott őrnagy ellen az ügyvédtörvény alapján. Még aznap megtartották az ügyben a főtárgyalást és érdekes, hogy egyetlen ügyvéd sem volt hajlandó elvállalni Catuneanu őrnagy védelmét.

A tárgyaláson Negri dr. jogi képviselője

százezer lei kártérítést követelt ügyfeleinek, azonkívül a nyugalmazott őrnagy szigorú elítélését. A dolj-megyei ügyvédi kamara a maga számára, az ügyvédi presztizs megsértéséért egy leu erkölcsi kártérítést kért. Catuneanu pedig felmentést kért, azzal az indoklással, hogy az incidens nem érinti az ügyvédi presztizst, miután személyes ügyük volt egymással. A bíróság rövid tanácskozás után hat havi börtönre ítélte az őrnagyot, az inzultált ügyvéd számára 100 ezer lei, a dolj-megyei ügyvédi kamarának pedig egy leu erkölcsi kártérítést ítélt meg. Catuneanu őrnagy fellebbezést jelentett be.

Apa és gyermeke

Irtá: LÉON DEUTSCH

Philippe Hartennes, akit rendszerint Philinek neveztek, keservesen rágtá át magát a latin szöveg. Részben utálta a cézárak nyelvét, részben különösképpen izgatott volt, mert másnap kellett hazajönnie apjának teljes hatévi távolléte után. Phil nem igen figyelt a szövegre, inkább arra gondolt, miért maradt távol apja teljes hat évig, ami feleannyi idő, mint amennyit ő ezen a földön eddig eltöltött? Hihetetlen, hogy csak üzleti ügyei tartották távol ilyen sokáig. Persze a lakás tele volt Frédéric Hartennes képeivel, de Phil tudta, hogy a fényképek nem nyújthattak igazi fogalmat apjáról, akire már alig emlékezett.

Másnap fel a alájártak a pályaudvar peronján.

— Örülsz? — kérdezte Phil anyját, de nem kapott választ.

Már jött is a vonat, a roppant mozdony méltóságteljesen siklott a villogó sín páron és Phil büszkeség fogta el, mikor meglátta elegáns apját, aki után két óriási disznóbőr-koffert emeltek le a vagonból. Frédéric Hartennes megcsókolta feleségét és fiát:

— Mi újság? — kérdezte és felesége nyugodtan felelt:

— Ó, nem sok.

Phil kicsit sértődötten baktatott utánuk. Hogyan? Az nem újság, hogy hatéves féregből, felnőtt, gondolkozó férfivá serdült?...

Azután elmúlt néhány nap és Phil úgy találta, hogy a lakásban feltűnően hűvös a hangulat. Észrevette, hogy apja és anyja távolról sincsenek abban a meleg viszonyban, mint például Huguette néni és André bácsi, vagy barátjának, Gérard Brouhardnak a szülei. És a helyzet egyre rosszabbodott. Víták hangoztak el és Phil észrevette, hogy apja egyre hidegebb, zárkózottabb lesz és egyre gyakrabban látott anyja szemében könnyeket. Tüprengett, vajjon nem kellene-e beleavatkoz-

nia a dolgokba és törte a fejét, vajjon kinek lehet igaza kettőjük közül?

Egy nap azután a liftben találkozott apjával. Phil az iskolából jött, apja pedig hamarabb végzett az irodában. Phil kihasználta az alkalmat és egyszerre apjához fordult:

— Mondd, apa, miért okozol bánatot anyának?

Hartennes meglepődött, de azonnal válaszolt:

— Én nem okozok neki bánatot. Csak tudod, mi nagyon különbözünk egymástól, — mondta melegen — mások a nézeteink. Majd egyszer megérted.

CORSO 5. 7¼ és 9¼ órakor
Premier! Telefon 565.

Operabál Bécsben,

a császárvárosban

(Anna Demidow a cár szolgálatában)

Orczy Emma báróné „A császár gyertyatartói” c. regénye nyomán.

Főszereplői:

SYBILLE SCHMITZ.

KARL LUDWIG DIEHL

FRIEDL CZEPA

Káprázatos kémfilm! A cár kémnőjének és a lengyel összeesküvőnek izgalmas története.

— De hiszen anya olyan szép és okos, — mondta Phil értetlenül — én meg fogom őt védeni.

Az apja szomorúan nézett rá és halkán megjegyezte:

— Nem lesz rá okod, fiacskám...

Megérkeztek. Phil a szobájába futott és divánjára vetette magát, hogy tüprengjen, okosan cselekedett-e, vagy pedig ostobán? Azután felállt és tükrébe bámult, hogy megvizsgálja, kihez hasonlít anyjához vagy apjához. Háta mögött hirtelen kinyílt az ajtó:

— Mit csinálsz itt drágám? — anyja állt az ajtóban. És mikor Phil sarkon fordult, így szólt: — Ujságot mondok, apád ismét elhagy bennünket. Vissza kell mennie Japánba, nem hagyhatja egyedül az üzletét. Néhány nap mulva utnak indul. — Nagyon fáradtan beszélt és még a szokottnál is sápadtabb volt.

Néhány nap mulva ismét a pályaudvar peronján sétáltak és Phil ismét megcsodálhatta apja két pompás disznóbőr-koffert. Mikor bucsuzásra került sor, anyja és apja megölelték egymást. Phil úgy találta, hogy mióta apja hazajött, ez volt az egyetlen pillanat, amikor igazán egyetértettek és szerették egymást. Apja ezután hozzá fordult, aztán hirtelen lehajolt, felkapta s magához ölelte. Phil érezte apja szorításán azt a szeretetet, amelyet szavakban sohasem fejezett ki iránta. És egyszerre hallotta, amint apja fülébe sugta:

— Miattad jöttem haza, Phil!

Ömiatta? Tehát ugylátszik, hogy ebben a házassági tragédiában mégis csak ő volt a főszereplő. És ő nem értette, sohasem gyanította apja gyöngédségét és szeretetét. De most már tudta, hogy a férfi szeretete gyakran elrejtőzik és csak kivételes pillanatokban tör elő.

A vonat elindult. Phil zsebkendőjét lebegtette. Azután egyszerre úgy érezte, adósa maradt apjának és futásnak eredt. Még elérte a vagon és oda tudott kiáltani apjának, aki kihajolt az ablakon:

— Bocsáss meg, papám!

Hétfőn nevezik ki Magyarország új miniszterelnökét

Gömbös Gyulát szombaton délelőtt temetik el nagy gyászpompával — Elindult Budapestre a koporsót szállító különvonat

Antonescu külügyminiszter és Grigorcea külügyi államtitkár részvétávirata

Budapestről jelentik: Az elhunyt Gömbös magyar miniszterelnök temetése ügyében tegnap este minisztertanács volt. Valószínű, hogy a temetés szombaton délelőtt 10 órakor lesz az országház kupolacsarnokából. Tegnap a Budapestben akkreditált diplomaták kivétel nélkül személyesen fejezték ki részvétüket a miniszterelnökségen, közöttük *Capiteneanu* román ügyvivő is. A budapesti lapok értesülése szerint az új kormány megalakulására csak a jövő héten kerül sor. Az elhunyt miniszterelnök iránti kegyelet jeléül a politikai élet szünetel és a személyi kérdéseket, valamint a kormány megalakításával kapcsolatos tárgyalásokat felfüggesztik. Valószínűre veszik, hogy a kormányzó *Darányi* Kálmán helyettes miniszterelnököt bizza meg a kormány megalakításával.

Horthy Miklós magyar kormányzó egybeként ma délelőtt ismét folytatta a pártvezérek kihallgatását, hogy idejében meghozhassa a döntést az új kormányelnök személyének a kérdésében. Délelőtt tizenegy órakor *Ernst* Sándor és *Zichy* János keresztény párti politikusok járultak a magyar kormányzó elé, majd délután tizenkét órakor *Imrédy* Béla, a Nemzeti Bank elnöke jelentkezett kihallgatásra. *Rassay* Károly szabadelpárti képviselő kihallgatása után *Bethlen* István volt miniszterelnök jelent meg a magyar államfő előtt.

A müncheni gyászpompa

A még működésben levő kormány délelőtt gyászjelentést adott ki, amely szombaton délelőtt tíz órában állapítja meg Gömbös Gyula temetésének időpontját az országház kupolacsarnokából. ahonnan a gyászmenet a Kerepesi-temetőbe vonul és a magyar főváros által adományozott díszsírhelyen temetik el az elhunyt magyar miniszterelnököt.

Gömbös magyar miniszterelnök müncheni temetési szertartására ma délután Münchenbe érkezett *Hitler* kancellár, *Neurath* báró német külügyminiszter és *Göring* porosz miniszterelnök. Pontban négy órakor kezdődött meg az evangélikus lelkész imája és buszvezetője, majd a ravatal mellé kirendelt tisztviselő leemelte a koporsót a katedrálisról és egy ágyútalpra helyezték el. A temetési menet élén egy zászlóalj katonaság, egy század repülő haladt. A menet elindulásakor a katonazenekar „Ich hatte einen Kammeraden“ című dalt játszott. Gömbös koporsóját a családon kívül *Hóman* Bálint magyar kultuszminiszter, *Stranyavszky* a magyar képviselőház elnöke, *Neurath* birodalmi külügyminiszter és *Göring* porosz miniszterelnök kísérték ki a müncheni pályaudvarra.

A müncheni pályaudvar déli szárnyában lévő régi királyi váróteremben ravatalozták fel ismét Gömbös magyar miniszterelnök holttestét. Utban a pályaudvar felé a koporsó mögött haladt az özvegy és két katonanövendék fia, majd *Hóman* Bálint kultuszminiszter kíséretében *Göring* porosz miniszterelnök. Az elhunyt magyar miniszterelnök koporsója körül tisztiőrség és rohamcsapatosokból álló őrség áll. A királyi váróteremben felravatalozott koporsót este háromnegyed tízkor vagonirozták be a külön erre a célra rendelkezésre bocsájtott szalonkocsiba. A bevagonizálás minden szertartás nélkül folyt le.

Az elhunyt magyar miniszterelnök holttestét szállító vonat mindössze Hegyeshalomnál és Győrben áll meg, ahol a polgári és katonai hatóságok, továbbá a társadalmi egyesületek fogadják a koporsót. A különvonat tizenegy óra negyvenöt perckor érkezik meg a budapesti keleti pályaudvarra, ahol *Raffai* Sándor evangélikus püspök tartja meg az első gyászszertartást és *Szendi* Károly buda-

pesti polgármester mond gyászbeszédet. A pályaudvarról a képviselőház kupolacsarnokába viszik a koporsót és az ott már előre elkészített katafalkon helyezik el.

Az elhunyt magyar miniszterelnök temetési szertartásának programját a következőképpen állapították meg. A képviselőház kupolacsarnokába csak a politikai, katonai, diplomáciai és társadalmi előkelőségek a miniszterelnökség meghívója alapján nyernek beocsájtást. A temetésen *Darányi* Kálmán helyettes magyar miniszterelnök, *Széchenyi* Bertalan a felsőház elnöke és *Stranyavsky* a képviselőház elnöke fognak gyászbeszédet mondani. A temetési szertartást *Raffai* Sándor evangélikus püspök végzi. Tekintettel arra, hogy Gömbös magas katonai rangot is viselt, két zászlóalj gyalogságot, egy zászlóalj lovaságot és két tüzérségi löveg is felvonultatnak a temetésre. A Kerepesi-temetőben a nyílt sírhelynél a katonaság díszsortyút ad.

Ma délelőtt a deákteri evangélikus templomban gyászistentisztelet volt, amelyen résztvett *Horthy* magyar kormányzó, a kormány és a diplomáciai testület valamennyi tagja.

A magyar kormányváltással kapcsolatosan ma délután fél egykor járult *Bethlen* volt miniszterelnök *Horthy* kormányzó elé, utána a

RÓKA és SKONGS PELLERINEK
nagy választékban
ENGELHARDT
szücsnél, Str. Eminescu 1. 4516
SZŐRKE és BŐRFESTÉST VÁLLALOK

Táblai döntés az arad-i Steiner-cég negyedmilliós adóügyében

A Timisoara-i Tábla ma az arad-i Steiner ismert építészeti vállalat keresetét tárgyalta, amelyben az arad-i vállalat visszakövetelte Timisoara várostól egy ottani építkezés alatt a timisoara-i pénzügyigazgatóság által illetéktelenül kivetett és a városnál lefoglalt 236 ezer 853 leit. A timisoara-i pénzügyigazgatóság az építkezésnél várható nyereség adója címén 800 ezer leit vetett ki és ennek az esedékes részlete volt 236 ezer 853 lei, amelyet a városnál foglalt le a pénzügyminiszterium. A Steiner-cégnek azonban egy döntés volt birtokában, melynek értelmében az összeg visszajárt volna az államtól és ennek alapján fordult az arad-i cég a Táblához. A Tábla elutasította keresetével a céget, megállapítva, hogy az összeg valóban jár Steinernek, de nem a várostól, hanem az államtól. Az ügyvel kapcsolatban felkerestük a Steiner építészeti vállalat arad-i irodáját, ahol *Steiner* Jenő műépítész a következőket mondotta munkatársunknak:

— 1930-ban, amidőn Timisoara-n négy építkezésünk folyt, a timisoara-i pénzügyigazgatóság kivetett reánk adót és a Capitol-mozgósírház építkezésénél letiltott körülből 237 ezer leit. Amikor erről tudomást szereztünk, megfellebbeztük a döntést és igazoltuk, hogy valamennyi jövedelmünk után Arad-on fize-

két koronaórt fogadta még kihallgatáson a magyar kormányzó. *Stranyavsky* képviselőházi elnök audienciája vagy holnap délután vagy holnapután délelőtt fog lefolyni. Beavatott helyről szerzett információ szerint

az új magyar kormány kinevezésére a jövő hét első napjaiban kerülhet sor.

A mai nap folyamán már az államtitkárok is benyújtották lemondásukat, sőt a főispánok egy része is lemondott.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszterhez ma a következők juttatták el részvétáviratukat: *Neurath* báró, német külügyminiszter, a török külügyminiszter helyettese, a finn külügyminiszter, a bécsi japán követ, *Antonescu* román külügyminiszter a következő részvétáviratot küldte *Kánya* Kálmán magyar külügyminiszterhez:

„Gömbös tábornok és miniszterelnök ut halála alkalmából kérem fogadja és tolmácsolja Nagyméltóságod a magyar királyi kormánynak is legőszintébb részvétem kifejezését.”

Olasz katonai küldöttség a temetésen

Grigorcea külügyi államtitkár, volt budapesti román meghatalmazott miniszter a következő tartalmu részvétáviratot intézte *Kánya* Kálmán magyar külügyminiszterhez:

„Ideiglenes megbízatásom Bucuresti-be szölit és így nem tolmácsolhatom részvéteimet személyesen azzal a nagy gyással kapcsolatban, ami a magyar népet érte. Engedje meg Nagyméltóságod, hogy ezuton osztozzak a magyar kormány és a magyar nép részvétében.”

A magyar külügyminiszteriumhoz érkezett bejelentés szerint Gömbös magyar miniszterelnök temetésén egy olasz katonai küldöttség vesz részt, amelyben valamennyi olasz fegyvernem képviseltetni fogja magát.

Budapestről jelentik: *Horthy* Miklós kormányzó csütörtökön fejezi be az új kormány összeállítására vonatkozó tanácskozásokat. Az új miniszterelnököt előreláthatóan hétfőn nevezik ki. Valószínűnek tartják, hogy kormányalakításra *Darányi* Kálmán kap megbízást. (Rador.)

tünk adót. A timisoara-i Tábla megsemmisítette az adókiivetést. Időközben Timisoara városa és a pénzügyigazgatóság között megtörtént az elszámolás, a pénzügyigazgatóság levonásba hozta a letiltott összeget és nyugtát adtak át, anélkül, hogy az ügy tulajdonképpen befejezést nyert volna. Erről a elintézési módról sem a város, sem a pénzügyigazgatóság nem értesített és csak később szereztünk tudomást a dologról, amikor azonnal tiltakozásunkat jelentettük be és hivatkoztunk a számviteli törvényre, amely csak a végelszámolásból enged letiltást és levonást eszközölni.

— A város kérésére a pénzügyminiszteriumhoz is fordultunk az összeg visszatérítése miatt, itt azonban az aktákat nem találták. Jogtanácsosunk tanácsára ekkor Timisoara városához fordultunk, hogy az összeghez hozzájussunk, miután nem lett volna szabad a városnak megengedni a jogtalan levonást.

— A város tőlünk csak 1933-ban, a végelszámolásnál vonta le az összeget, amikor már a timisoara-i Tábla régen törölte a kiivetést. Timisoara város szavatossági perbe hívta a pénzügyminiszteriumot, amely azonban ezt nem fogadta el és így mondotta azután ki a timisoara-i bíróság, hogy nem a várostól, hanem az államtól kell visszakövetelnünk a jogtalanul levont adó összegét.

URANIA 5, 7.15 és 9.30 órákor

Telefon 2—82.

A nagy várakozást csak a még nagyobb és általánosabb tetszés váltotta fel.
Zsufolt házak tetszésorkánja kísérte a

„KATI”

ardeal-i bemutatóját. **GAÁL FRANCISKA** életének legnagyobb alakítását adta !!

A **GIF**
SZALMIÁK ÉS SAVMENTES
ELEMET
MÁR MINDENKI HASZNÁLJA
REGENERÁLO KÉPESSÉGE ÉS TARTOSSÁGA
ÓRIÁSI.
VIGYÁZAT UTÁNOZZÁK! GALVANI S.A.

Képviselet: HOCHMANN BELA, Arad, Str. Horia 4.

Fegyverben a földgolyó

Amerika felkészül

Irtá: WALDO ROBESON

„Amerika az amerikalaké” jelentette ki annak idején Monroe és a Monroe-elv azóta a pan-amerikai gondolat nagy elvi alapja lett. Az USA szereti a Monroe-elvet úgy magyarázni, hogy az egész amerikai kontinens, Észak-Amerika, Közép-Amerika és Dél-Amerika az Egyesült-Államoké, de ezenfelül fenntartja magának a jogot, hogy belésszon Azsia belügyeibe és „megvédje” az USA ázsiai kereskedelmét is. Ami a Pán-Amerika eszményképét illeti, ezt az USA meglehetősen mértékben valóra váltotta. Olajváltatai, autó- és repülőgépredekltségei, gumikonzernjei és tőkebefektetése révén Mexikótól Panamán keresztül egészen Braziliáig és Chiléig befolyás alatt tartja a kontinentet.

Haditengerészetének az amerikai kontinenssel kapcsolatban tehát főleg rendőri szerepe van. Ha Mexikóban vagy Peruban, Chilében vagy Venezuelában amerikai érdekek jutnak veszélybe, akkor megjelenik néhány cirkáló, a legújabb katapultás készülékkel külső repülőgépeit, tüzel a kikötőre és bombázza a belső területeket. Flottájának örködnie kell Hawai és Cuba felett, hogy azután a Philippin-szigetek és Kelet-Azsiában folytatott kereskedelme révén bekapcsolódják a csendesóceáni érdekszférába.

Az USA flottája

Igen sokan vannak, akik szerint az USA a világ legnagyobb tengeri hatalma, mert kezében tartja az olajtermelés 76 százalékát. Flottabázisai lehetővé teszik, hogy úgy a Csendes-, mint az Atlanti-óceánon háborút viseljen és mindezen felül azzal dicsekedhetik, hogy *elsőnek jött rá a világon a repülés és a haditengerészet szoros összefüggésére.* Az amerikai haditengerészeti repülőgépek elsők a világon, nem beszélve arról, hogy repülőgépanyahajói és katapultás cirkálói technikai tökéletessége még az angol flottaszakértőket is ámulatba ejtette.

Az anyaországban jelenleg öt óriási repülőgépanyahajó teljesít szolgálatot és kettőt most építenek. 15 nagy csatahajója, 12 könnyű cirkálójá, 69 torpedórombolója és 43 buvárnaszád egészíti ki a hazai flottát. Tartalék 19 torpedóromboló.

Az ázsiai hajóhad két nehéz, három könnyű cirkáló, 13 torpedóromboló és hat buvárnaszád.

Az USA flottája 1939. január elsejére az 1935-ös építési terv szerint 38 új cirkálóval, 259 új torpedórombolóval és száz új tengeraltjáróval akar elkészülni! Azóta ezt a tervet még kiterjesztették további kilenc, egyenkint tizezer tonnás cirkáló építésével. Ezek jóval erősebbek lesznek a hasonló osztályba tartozó cirkálóknál. Mindegyik hajónak 15 darab hathüvelykes ágyuja lesz öt páncceltornyában és ezek magassága egymás mögött, lépcsőzetesen emelkedik. Ezenkívül számos kisebb ágyú, légi elhárító, gyorstüzelő gépágyú, többcsövű nehéz géppuska és hat repülőgép egészíti ki a hajók fegyverzetét. A repülőgépeket katapulták (hajító-gépek lökik ki. A hadihajók pánccelteste kis fülkékre osztott, mindegyik fülke külön elzárható, úgyhogy sérülés esetén csak egy-egy pánccélfülke telik meg vízzel.

USA már a múlt század végén csendesóceáni tengeri hatalom lett. Hawai, Guam és Philippin-szigetek ura nem lehet más. A kínai piacért folytatott versenyben az USA volt az egyik legsikerese-

sebb résztvevő. A világháború kiküszöbölte Németországot ebből a versenyből és Japán kiterjeszthette birodalmát a Marianne, Carolina és Marschall szigetcsoporthoz és megkaparintotta Németország kínai érdekszféráit. Emiatt is, más miatt is, felbillent a csendesóceáni egyensúly. Az 1922-es washingtoni tengeri egyezmény megkísérelte a csendesóceáni egyensúly helyreállítását, de ez csak ideig-óráig sikerült.

A tengerészeti egyezmények kijátszása

Mexikó éppen az Egyesült-Államokhoz való közelsége és földrajzi helyzete miatt nem fektetett súlyt hajóhada kiépítésére, meglegszik partvédelme és kikötővédelme fejlesztésével. Két pánccelos partvédő naszádjá és harminc kisebb hajója van. Panama nem rendelkezik külön hajóhaddal, hiszen csak formailag önálló köztársaság, kettészeli a Panama-csatorna, amelynek az Egyesült-Államok a tulajdonosa. Paraguay csak folyamórsággal rendelkezik, míg Peru két cirkálójával, három torpedórombolójával és hat tengeraltjárójával már komolyabb tengeri hatalom a délamerikai méretek szempontjából.

Uruguay haditengerészete két torpedónaszád és négy elavult régi cirkáló. Meg kell említeni még Venezuelát négy ágyunaszádjával, egy folyami naszádjával és két könnyű cirkálójával.

A közép- és délamerikai adatok jól mutatják, hogy az Egyesült-Államok flottája az egész konti-

Japán tovább fegyverkezett, Szovjet-Oroszország képében új nagyhatalom tűnt fel azóta: Amerika kénytelen volt most már tulajdon fegyverkezésével helyrebillenteni az egyensúlyt. Ezzel magyarázható az a hihetetlen méretű flottaépítési program, amely egyszerre négyszáz hajó építéséről gondoskodik. Ha a flottaépítési programot befejezik, akkor Amerika lesz a világ legelső tengeraltjáró hatalma, több tengeraltjárója lesz, mint Franciaországnak és Németországnak együttvéve. Cirkálóival csakugyan kezében tarthatja majd az egész amerikai szárazföldet s csendesóceáni érdekeit teljesen megvédheti.

Az Egyesült-Államok flottájának ismertetése mellett, már csak azért is, hogy az arányok kibontakozzanak, seregszemlélt kell tartani a többi amerikai államok flottája felett.

Argentína két csatahajójával, hét cirkálójával, kilenc torpedórombolójával nem számítható tengeri hatalomnak. Hajóhada csak arra jó, hogy a mindenkori forradalmak idején mindenkori kormányok megtámadhassák a forradalmárok kezére jutott kikötőket, illetve partmenti városokat.

Brazília már komolyabb tengeri hatalom lesz, jelenleg azonban még Argentína mögött marad. Hajóhada két elavult csatahajóból, egy partvédő pánccelos naszádból, két kiöregedett cirkálóból, egy torpedórombolóból, négy tengeraltjáróból, kilenc torpedónaszádból áll. 1939. január 1-ig Brazília egy repülőgép-anyahajót, 12 cirkálót, 22 torpedórombolót és tíz tengeraltjárót akar építeni. Ugyancsak tervbevétek két hatalmas uszó-dokk építését.

Chile, noha földrajzi helyzete megkívánna, igen gyenge flottával rendelkezik. Egy elavult sorhajó, két kiöregedett csatahajó, egy nehéz-, két könnyű cirkáló, 12 torpedóromboló és kilenc tengeraltjáró jelentik tengeri haderejét.

Guatemalanak két cirkálójá, Haitinak néhány pánccelos motorosa van. Cuba hajóhada 19 egységből áll: egy rozzant cirkáló, egy iskolahajó, 12 ágyunaszád és öt kisebb egység.

nens megvédésére akar vállalkozni. A legutóbbi tengeri értekezleteken többször elterjedt az a hír, hogy az Egyesült-Államok újabb módszert találtak a tengeri fegyverkezés megkötöttségének megkerülésével. Az érdekszférájukba tartozó kis délamerikai és középamerikai államok flottáját fogják fejleszteni, amelyek természetesen a rendelkezésére fognak állani. Ha ezek a hírek igazak, akkor az Egyesült-Államok hadihajókat fognak építeni Panama, Venezuela, Chile és Mexikó számára.

A jövő tengeri háborújáról természetesen nem lehet beszélni Ázsiában az orosz és japán flotta ismerete nélkül, Európában pedig be kell számolni Olaszország, Franciaország, Németország és a Skandináv-államok tengeri előkészületeiről.

Következő cikkünk:

FEGYVERBEN AZ ATLANTI ÓCEÁN ÉS A FÖLDKÖZI TENGER.

Házkutatást rendelt el a vizsgálóbíró a bucaresti-i Friedmann-banknál az arad-i prefekturáról elsikkasztott kötvények lefoglalására

Bűnügyi zárlat a kötvényekre, amelyeket állítólag a bucaresti-i bank már továbbadott — A kötvények eredeti kíséőjegyzéke ma is a prefektura birtokában van — Nemzetközi közözes Kovács ellen

Alexandrescu Alexandru vizsgálóbíró, a második számú vizsgálóbírói hivatal vezetője ma hosszabb megbeszélést folytatott Iancu Traian arad-i rendőrkvesztorral az arad-i prefekturái sikkasztás ügyében. A rendőri nyomozás egy igen érdekes körülményt állapított meg: az elsikkasztott, körülbelül egy millió lei értékű kötvények eredeti kíséőjegyzéke, amely nélkül a kötvényeket nem szabad értékesíteni, még ma is a megyei prefektura birtokában van, úgy hogy a bucaresti-i Friedmann-bankház, amely a kötvényeket megvásárolta, súlyos hibát követett el, amikor nem követelte az eredeti jegyzék átadását. Kovács József állítólag megígérte, hogy a jegyzéket nyolc napon belül leszállítja, de ez már gyanúra adhatott okot a vásárló bank előtt, mert nyilvánvaló, hogy ha törvényes uton jutott a kötvényekhez a prefekturái hivatalnok, úgy a birtokában kellett lennie az előírt jegyzéknek is. A vizsgálóbíró egyébként intézkedett, hogy a bucaresti-i bankháznál házkuta-

tást tartsanak és a kötvényekre bűnügyi zárlatot rendelt el. Olyan értesülések érkeztek Arad-ra, amelyek szerint a bankház továbbadta már a kötvényeket, ez azonban nem változtat a helyzeten, mert ez esetben a jelenlegi birtokosnál foglalják le, és a vevő polgári per útján igyekezhet kártérítést szerezni a bucaresti-i banktól. Bűnügyi zárlatot foganatosítottak Kovács József tejes lakásberendezésére is.

A vizsgálóbíró abban az irányban is intézkedett, hogy ha Kovács külföldre szökött, mielőbb elfoghassák. A nemzetközi egyezmény értelmében ez könnyen keresztülvihető és már

megfelelő intézkedés történt a sikkasztó tisztviselő nemzetközi uton való közözesében,

úgy, hogy előreláthatólag a legközelebbi jövőben kézrekerül. A bűnügyi vizsgálat még ebben a hónapban befejezést nyer és Alexandrescu vizsgálóbíró az ügyben több kihallgatást rendelt el

Havazott Jugoszláviában és Magyarországon

Budapestről jelentik: Felsőgalla és Bánhida környékét 10 centiméteres hó borítja. Azonkívül Székesfehérvár vidékén is 7—8 centiméteres hó esett. A havazást ma délelőtt havasodó váltotta fel. Hasonló jelentések érkeznek Jugoszláviából is, ahol az elmúlt éjjel egész Szlavonia területén havazott és emiatt sok helyen szünetel a forgalom.

Buenos-Airesből jelentik: Argentína egyes vidékein a napok óta tartó felhőszakadás annyira megduzzasztotta a folyókat, hogy azok több helyen elhagyták medrüket és nagy pusztításokat okoztak. Az eddigi jelentések szerint az árvizek következtében több ezer ember maradt hajléktalan.

„Ki az ördög akar parancsuralmat?” — kérdezi Léon Degrell, a belga rexisták vezére, aki legkésőbb hat hónap múlva át akarja venni a hatalmat, hogy boldoggá tegye Belgiumot

Brüsszelből jelentik: Léon Degrelle urat, a Rex-párt „Chef”-jét, már majdnem három hónapja nem láttam s azóta rengeteg változás történt a külpolitikában. Most már nehezebb is személyesen beszélni vele, mert ha lehet, még elfoglaltabb és csak az irodában pihen néhány órát naponta, teljesen felöltözve, mert minden pillanatban szükség lehet rá.

Az intenzív munka semmit sem ártott külsőjének, éppen olyan friss, mosolygós és kerekarcu, mint amikor legelőször volt alkalmam látni. Helyi nyelven, de cigarettával nem, mert az ártalmas az egészségre. Nagyon meg van elégedve az előnyomulással és kedvesen mutatja, hogy már rendszeresen berendezett dolgozószobája is van, nézzek csak körül, biztosan találók egy kényelmes fotelt is, amibe ő sohasem ül bele, csak a látogatók. Pillanatig sem tud nyugodtan maradni, olyan, mint a csintalan gyermek, aki azonnal megharagszik, ha nem adják kezébe a játékokat. De aztán komolyan leül íróasztala elé és karbatett kézzel várja a kérdéseket. Hol felugrik, hol leül, újságokat hozat, bizonyít és magyaráz.

Első kérdésemre már kielégítően és pontosan válaszol: — meg tudná-e approximativ mondani, mi a helyzet a választások óta és mekkora szavazatra számíthat a Rex, ha most szavaztatnák a lakosságot?

Özönlének a szocialisták a Rexhez

— A választások óta még fokozottabb mértékben tartottam mitingjeimet és ma már alig van nagyobb község, ahol legalább egyszer ne tartottam volna beszédet. A kormány most már több ízben betiltotta a gyűléseket, de ez nem zavar, mert most meghívás alapján veszik át hűveim a belépőjegyeket, szóval „privátim” folyik ugyanaz, amit eddig nyíltan hirdettünk. A „Rex” tulajdonképpen nem párt, hanem mozgalom, melyben a belga lakosság minden rétege részt vesz. Ha most szavaztatnák le a lakosságot, kerék millió szavazatot kapnánk pesszimista számítás szerint. A legérdekesebb, hogy újabban a nehéz vasipar munkássága is hozzáunk pártolt, a legkommunistább réteg. Liège környéke. Legutóbb, a Seraing-i merénylet óta, hirtelen annyi szocialista és kommunista pártolt hozzáunk, amire magam sem számítottam. Nem mi voltunk ügyesek, hanem a kormány követett el olyan baklövéseket, aminek most mi látjuk a hasznát. Ez utóbbi merénylet óta sereggestül iratkoznak be hozzáunk a munkások és Namurben a szindikátusba belépő tagok száma egyetlen napon három ezer volt. Mi nem védekezünk, nincsenek más fegyvereink, mint a sajtó és az igazság, de ugylátszik, ilyen felszerelés mellett is lehet győzni. Lent a kapuban olvashatja egyik rendelkezésemet, amely tiltja a fegyverviselést és bármily provokatív jellegű támadásra való védekezést is. Igen nagy se-

gítégünkre van a pár hét óta megjelenő flamand-nyelvű újságunk is, amelynek főszerkesztője az ismert illusztris író, Paul de Mont, a háborus hadirokkant, (mindkét lábát elvesztette az Ysernél) aki a flamand-nyelv egyenjogúságáért küzd. A két Flandria most szívvel-lélekkel hozzáunk csatlakozott.

— Sokan gyanúsítják önöket, hogy kintről pénzelik; mi igaz ebből?

Degrelle nevet és a kezembe nyom egy könyvecskét, fellapozza erre a kérdésre a választ:

— Ezt a kérdést már sokan intézték hozzánk, épp ezért nyíltan meg is irtam: bárki idejöhet és megmutatjuk a könyvelést, nincs itt semmi titok. Kezdetben mi magunk adtuk össze a kis pénzünket. Újságunkat másutt nyomják, nincsenek gépeink, egészen egyszerűen csak kliensei vagyunk a nyomdának. Napilapunk, a „Pays Réel” ma már 195.000 példányszámban jelenik meg, napi két, egy éjjeli és egy nappali kiadásban. Azonkívül már évek óta megjelenik hetilapunk, a „Rex” és most, néhány hét óta a flamand újság, melynek példányszáma százezer körül mozog. Minden héten kiadunk egy-két kis könyvecskét, népies röpiratokat, két-két frank ötven centimes árban. Tessék számolni, ugyebár kitűnő üzlet! Azonkívül a mitingeket is megfizetik, a legolcsóbb jegy ára öt frank, de igen sok jegyet adunk el ötven frankért. Liège-ben legutóbb háromezren vettek részt a gyűlésen, tessék számolni; nincs nekünk szükségünk ma már senkire és míg nem volt pénzünk, addig is a magam vagyonát öltem bele és még néhány társamét.

— Minek köszönheti ezt a gyors sikert, különösen az utóbbi időben?

A Rex sikerének titka: a spanyol polgárháború

— Legnagyobb sikerem oka a spanyol polgárháború. Most már belátták a belgák, hogy ugyanolyan sorsra jutnának, ha így folytatják, mint a másik, déli latin nép. Választaniok kell Moszkva vagy a „Rex” között. Vannak olyan olvasóink, akik négy-öt munkáscsalád részére is befizetik a havi előfizetés árát, hogy mindenütt olvashassák a mi felvilágosító lapunkat. A belga nép most már rájön, hogy bizonyos tekintetben mennyire elmaradt; elég volt a franciák majmolásából, „Rex” gyökereiben meg akarja változtatni a mai családellenes rendszert. Első és legfőbb tétele az általános szavazati jog, eddig ugyanis a nők nem szavazhattak Belgiumban. Ezenkívül a családi pótlék gyermekenként annyi lesz, — kell, hogy legyen — hogy belőle egy gyermeket rendszeren fel is lehessen nevelni. A társadalom első sejtje a család és mindent el fogunk követni, hogy a családot megvédjük.

— Az „ellenzéki sajtó” önt diktatórikus törekvéssel vádolja, ugy-e, tudomása van erről?

A KOPASZSÁG

olyan hiba, amelyet nem lehet eldugni. De meg lehet előzni.

TRILYSIN tudományos készítmény, amely megakadályozza a hajhullást.

SZÉP
ÉS EGÉSZ-
SÉGES HAJ
TRILYSIN
ALTAL!

Trilysin

— Diktatura? Ki az ördög akar parancsuralmat; csak nem képzelem, hogy ebben az országban ilyesmire álmot is lehet? Akkor nem ismeri a mi történelmünket. Véres harcok folytak itt a legcsekélyebb dologban is, ha bárki a szabadsághoz hozzá mert volna nyulni. Ilyen tökéletes szabadság, mint nálunk, talán sehol sincs. Itt nem kell ipar- engedély semmihez, minden foglalkozás szabad, nincs záróra, a kereskedő egész éjjel nyitva tart, ha neki úgy tetszik, csak az alkalmazottját nem dolgoztathatja nyolc óránál tovább. Aki a szabadsághoz itt hozzá merne nyulni, azt azonnal lehetetlenné tennék. Hova gondol? Legfeljebb arról van szó, hogy nem szabad lopni, ki kell seprni a korruptiót. A szocialisták bankja tönkrement, annyit loptak és az igazságügyminiszterium is segített falazni, hát ezt sem fogjuk túrni.

— Mi a felfogása a „faj” tekintetében?
— Azonnal válaszolok erre. — Csenget és kéret egy urat. — Tessék, ez itt K. ur, (kongóbeili néger) az adminisztráció egyik vezető embere; az uccán én köszönök neki előre ha előbb meglátom, haragszanak is emiatt rám. Nincs négerkérdés, sem színosztályozás; a vallás magánügy marad, mint eddig, mindenki azt hisz, amit akar; a politikának semmi köze a valláshoz. Aki az ellenkezőt állítja, hazudik.

— Hogyan óhajtja megindítani Belgiumban a prosperitást?

— Mindenekelőtt hetvenötezer munkásházat kell építeni, meg kell védeni a kiskereskedőket, ismét bevezetni, bizonyos modern formák között, a céheket, új iparágaknak meghonosítását, a nehéz vasipar mellett az egész finom acélműszerek gyártását, a lakosság egy részének a földhöz való visszatérését, a Kongót végre átadni a népnek. Történetesen, hogy 20—30 magáncég és bank mintegy kizárólagos joggal mindent kiszedjen a Kongóból.

— Mi a véleménye a Népszövetségről?
— Csak nevet, erre nem válaszol.
— Mikor jutnak uralomra?
— Pár hónapon belül. Nincs kizárva, hogy novemberben lemond a kormány. Hat hónapon belül mindenesetre.

— Igaz, hogy újabb palotát vásároltak?
— Igen, most kötöttünk le a városban egy óriási épületet, mert ez a kétemeletes kicsi a lapnak és a másik helyiség a Rue Royale-ban szintén nem elég. Egyesíteni akarjuk a francia, a flamand napilapok és a „Rex” hetilap szerkesztőségét. Legközelebb már ott fogom fogadni, ha ismét meglátogat.
J. L.

Szerelmi tragédia Magyarországon

Budapestről jelentik: Gara Károly 26 éves jászladányi borbélysegéd másfél éve udvarolt az ugyancsak jászladányon lakó Suvoczky Zsófiának, akit feleségül akart venni. Gara édesanyja nem egyezett bele a házasságba és ez a fiatalembert annyira elkeserítette, hogy rálőtt szerelmére. Dacára annak, hogy a golyó nem talált, a jeány az ijedségtől eszméletlenül esett össze. A borbélysegéd azt hitte, hogy Suvoczky Zsófia meghalt, ezért elrohant a tett színhelyéről és a temető árkában szívenlőtte magát. A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

SELECT: 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor.
Telefon: 2—84.

EDGAR WALLACE
„Sanders of the river”
című regényének
filmváltózata:

Bosambo

egy nagyszabású
szerelmi történet és kalandok
sorozata Afrika misztikus világában.

PAUL ROBESON
a néger Saljapin
mint Bosambo

LESLIE BANKS
mint Sanders

NINA MAE Mac KINNEY
a néger Greta Garbo
mint Lilongo

KORDA SÁNDOR produkciója — KORDA ZOLTÁN rendezése.

Premier!

CENTRAL 5, 7 1/4 és 9 1/4 órákor
Utolsó!

Gaál Franciska:
KIS MAMA
(Háromnyelvű felirattal.)

Jön: A reptülő halál. Rendkívül érdekes, izgalmas repülőfilm. Főszereplői: Thelma Todd és James Murray.

HIREK

Elavult fénykép

A Minorita-templommal szemben fényképész reklámtáblája vonja magára a járókélok figyelmét. A kiállított fényképek között, ugyszólván a középben, a legszembeütőbb helyen elegánsan öltözött fiatal férfi és mellette mosolygó asszony fényképe tiúnik szembe. „Boldog házaspár”, „családi boldogság” vagy valami ehhez hasonló címet lehetne adni a fényképnek, amelynek frakkbaöltözött férjialakja tuizottan meglegedett, kissé öntelt mosolyával könnyen a nyereség gyanniába kerül. Az asszony kezében virágcsokrot szorongat, arcán vidám derű, boldog kiegyensúlyozottság ömlik el. Az emberek pedig lárnak-kelnek a fényképekkel teli tábla előtt, néha meg-megáll valaki a képek előtt és a családi fényképre mutatva, odaszól a mellette állóknak:

— Látod, ez a férfi az a Kovács József, volt prefektural tiszviselő, aki millió sikkasztás után megszökött Arad-ról.

A fénykép, az estélyruhás nő és a frakkos férfi boldogságot sugárzó képe elavult. Elavult a mosoly, a frakk és a meglegedettség, a virágcsokor is már a hervadásé. Talán már akkor is, amikor a kép elkészült, egyedül a virág volt igaz. Ki tudja, mi rejtőzött az öntelten mosolygó férjialak ünnepélyes maszkja mögött. Talán zsebében volt a lopott utlevél, amellyel külföldre menekült. Pokolian groteszkül hat ez a fénykép a forgalmas arad-i korzó kellős közepén. A szeretőlével megszökött sikkasztó, mint a családi kiegyensúlyozottság és meglegedettség reklámképe.

Ez a fénykép eítvesztette rendeltetését. Családi albumba készült és most belekerül a rondóri nyilvántartóba.

— ESŐ ÉS HŐ. Élénk szél, sok helyen további eső vagy havaseső. A magasabb helyeken havazás, egyes helyeken hóúvás. Néhány nap múlva a hőmérséklet emelkedése várható.

Legjobb
Legolcsóbb

TÜZIFA

az új **AUFRICHT** fatelepen
Str. D. Raicu 15.

Gyermekkórház oldal ucajában elől.

Consum és Inlesnirea-tag. Telefon 69.

— A VÁLASZTÓI IGAZOLVANYOK KIVÁLTÁSA továbbra is az eddigi rendben folyik az arad-i járásbírószágon. Eddig összesen nyolc kez-dőbetűnek a nevei kerültek sorra. Az igazolványokat ezután is a járásbírószágon 43—44. számú szobáiban lehet kiváltani és a kiváltás további sorrendje a következő: Október 8., 9., 10. és 11-én az I és a J betűkre kerül a sor, az utolsó napon, vasárnap, október 11-én azonban az igazolványok kiváltása csak déli 12 óráig lehetséges. A további sorrendet ezután is folytatólagosan fogjuk leközölni.

— Államiók és miniszterelnökök Prágában. Prágából jelentik: Az október 26—28-iki nagy csehszlovák ünnepekre meghívták Leon Blum francia miniszterelnököt, valamint a kisantant államok külügyminisztereit. Valószínű, hogy az ünnepeken több államió is megjelenik.

— A kisantant államok vasúti konferenciája. Bucuresti-ből jelentik: Az államvasutak igazgatósági épületében tegnap kezdődött meg a kisantant államok vasúti konferenciája. A konferencia célja a csehszlovák, román és jugoszláv vasutak kihasználásának egységesítése és intenzívebbé tétele. Az értekezletet Macovei CFR vezérigazgató nyitotta meg.

— A volt indiai alkirály Bucuresti-ben. Bucuresti-ből jelentik: London Derry volt indiai alkirály és volt angol légügyi miniszter feleségével együtt október 10-én repülőgépen Bucuresti-be érkeztek, mint Bibescu herceg vendége. Az előkelő vendégek a mogosoaia-i kastélyban fognak megszállni.

— November 15-re halasztották a parlament megnyitását. Bucuresti-ből jelentik: Az uralkodó ma aláírta azt a dekretumot, amelynek értelmében a törvényhozás mindkét házat október 15-e helyett egy hónappal később, november 15-én nyitják meg.

— Betiltották a Jeruzsálemi zsidó és arab lapokat. Londonból jelentik: A palesztinai angol kormányzó ma kiadott rendeletével betiltotta az összes Jeruzsálemben megjelenő zsidó és arab napilapok megjelenését.

— Maria özvegy anyakirályné új könyve. Maria özvegy anyakirályné nemrégiben megbizta Dora Münch írónőt, hogy visszaemlékezést, amelynek „The Story of my Life” címen jelentek meg, fordítsa le angolból német nyelvre. A fordítási jog terjedelme körül bizonyos nézeteltérések merültek fel, amelyeket most sikerült elsimitani. Maria özvegy anyakirályné most eddigi fordítási munkála iránti elismerésül az írónőnek ajándékozta a fordítási jogát legújabb művének, amely Londonban jelent meg ezzel a címmel: „The Country that I love, an Exiles Memories”.

— Szigoruan ellenőrzik a falvakba érkező idegeneket. Bucuresti-ből jelentik: A belügyminisztériumot rendkívül mértékben érdeklik a politikai háttérű rendellenességek. Emiatt újabb intézkedések váltak szükségessé s a belügyminisztérium elrendelte, hogy a falvakba érkező idegen személyeket a legerélyesebben ellenőrzik és különösen választási propagandabeszédek alkalmazásával teljesítsen ellenőrzést a megerősített csendőrség. A stílsta vidékeken: Dobrogea-ban és Basarabia-ban a legszigoruban ellenőrzik az idegeneket.

A iótékony Gigli

Newyorkból jelentik: Benjamino Gigli, a világhírű olasz énekes közadomással egyike a világ legnemesebb szívé és legjótékonyabb embereinek. Jótékonyágának rövid, alig néhány hónapos newyorki tartózkodása alatt is már számtalan tanujelét adta. Így részt vett a „Mefistofele” című opera előadásában a newyorki olasz kórház javára. Azóta a kórház sorsát egészen a szívéig viseli. A Metropolitan Operában történt újabb felléptének jövedelmét mind a kórháznak adományozta. Ez pedig igen tekintélyes összeg, hiszen egyedül a Glorinda előadásából 33 ezer dollár jutott az olasz kórháznak. Ily módon rövidesen félmillió dollárt hozott össze. Más alkalommal a gyermekek tejakciója részére lépett fel, ismét más esetben egy csecsemőotthon, majd az özvegyek és árvaik részére. Legutóbb ez az érdekes, gyermekien nemesszívű ember a Sing Sing-fegyház fegyencel részére énekelt. Az egyforma fegyencruhába öltözött bűnösök arca megrenyhült, szemük megtisztult az ének hallatára. Gigli olyan ünneplés közepette hagyta el a fegyház területét, amilyenben még kevésszer volt része.

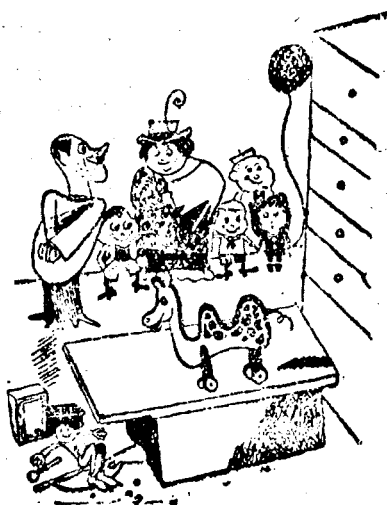
— Fey őrnagy pert indít Starhemberg herceg ellen. Bécsből jelentik: Fey őrnagy kijelentette az újságíróknak, hogy pert indít Starhemberg herceg ellen, azokért a kijelentésekért, amelyeket róla Dollfuss megöletésével kapcsolatban tett. (Rador).

— Halálozás. Lamoth Hilda életének 23-ik évében folyó hó 6-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 8-án, csütörtökön délután 4 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. Gyászolják a Lamoth-, Palágyi- és Theiss-családok. Az engesztelő szentmiséldozat folyó hó 9-én lesz a minorita atyák templomában.

Legjobb, legszebb és legolcsóbb tűzők és gyógybaskötők készülnék Lányinál, Neuman-palota

— Megkezdik az arad-i repülőállomás építését. A város vezetősége elhatározta, hogy utasítást ad az új repülőállomás építési munkálatának megkezdésére.

Teve van egypupu...

Vásárló a játékkereskedőhöz!
— ...ez tetszik, csak négyülést kérek...

Négy új autobuszt vesz a város, ha megkapja az aradulnou-i járat koncesszióját

Arad-város vezetőségének szerda délelőtti ülésén Sincal Eugen mérnök, az autobuszüzemek igazgatója ismertette azoknak a tárgyalásoknak eredményét, amelyeket Bucuresti-ben annak érdekében folytatott, hogy a városi autobuszok járatát terjesszék ki Murá-sel-re, Aradul-Nou-ra, valamint Sannicolaul-Mic-re. Mint már jelentettük, az említett három község vezetősége arra kérte a város vezetőségét, hogy terjessze ki a fenti vonalakra autobuszjáratát, nehogy ezek a községek autobusz-közlekedés nélkül maradjanak.

Annak a cégnek koncessziója, amely eddig ezeken a járatokon a forgalmat lebonyolította, augusztus 3-án lejárt és azóta szünetel a rendszeres autobusz-közlekedés ezeken a vonalakon. Ami az új koncessziót illeti, ez bizonyos akadályokba ütközik. A vasút fővonalával párhuzamos autobuszvonalakra ugyanis a CFR kapott koncessziót és a vasutak vezérigazgatósága rövidesen be akarja állítani ezeken a vonalakon autobuszjáratát. Ezek közé tartozik az Arad—Timisoara-vonal is. A CFR ötszáz autobuszt rendelt és ezek rövidesen elkészülnek, úgy hogy a vasut hamarosan beállítja Arad és Timisoara között is autobuszjáratát. Ilyen körülmények között viszont ezen a vonalon csak a CFR autobusszal bonyolíthatnak majd le rendszeres utasforgalmat. Ahhoz pedig, hogy a városi autobuszjáratokat az említett vonalakra kiterjesszék, a CFR hozzájárulása szükséges. A közeli napokban ül össze a közlekedésügyi minisztériumban az a bizottság, amely ezt a kérdést megtárgyalja. Abban az esetben, ha a CFR hozzájárul ahhoz, hogy Arad-városa az arad—aradulnou-i vonalra koncessziót kapjon, akkor a járatok kiterjesztése rövidesen megtörténik.

A város vezetősége elhatározta, hogy négy új autobusz vételére árlejtést ír ki. Az ajánlatokat tízenöt napon belül kéri, de fenntartja magának a jogot, hogy a rendelkezést ne eszközölje abban az esetben, ha a koncessziót a város mégsem kapná meg.

— Aranylakodalmom. Bensőséges családi ünnep színhelye lesz vasárnap délelőtt 10 órakor az arad-i evangélikus templom. Két, munkában és becsületben eltöltött életet részesítenek meleg ünneplésben ez alkalommal. Fejér Gyula és neje, Widovics Gizella ünneplik szüik családi körben házasságuk 50 éves évfordulóját. Az aranylakodalmom alkalmával Frint Lajos evangélikus püspök részesíti áldásban a szép jubileumot megért tisztes házaspárt és kérni fogja az Istent, hogy továbbra is egészségben és boldogságban élhessenek gyermekeik, unokáik és egész rokonságuk örömeire.

— Dr. Pirée hazaérkezett és ulból rendel: Str. Moise Nicoara 11. szám alatt.

— ELHALASZTOTTÁK A KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA KÖZGYÜLÉSÉT. A napokban jelentettük, hogy az arad-i Kereskedelmi és Iparkamara új tanácsa e hó 7-én, szerdán tartja meg első ülését Mateescu Stefan elnök, vezérigazgató elnöklété alatt. Mivel azonban az elnöknek váratlanul el kellett utazni és az alakuló tanácsülésen őt más nem helyettesítheti, a gyűlést szerdán elhalasztották és az új időpontról névszóló értesítést fognak kapni a tanács tagjai.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. Az orvosok ajánlják.

— 1937. tavaszán kezdik az új dunareai hid építését. Bucuresti-ből jelentik: Ismeretes, hogy a minisztertanács felhatalmazta Franasovici közlekedésügyi minisztert a dunai hidegvezemény aláírására. A megegyezés értelmében Románia és Jugoszlávia közösen viselik a hid építési költségeit, ami 300 millió leit tesz ki. Az új hid Turnu-Severin-t és Kladova-t köti össze. A hidépítéssel kapcsolatban új vasútvonal is épül, amely új stratégiai, mint gazdasági szempontból rendkívüli fontossággal bír. A hidon keresztül egyenes és gyors összeköttetés nyílik majd a Balkán és az Adriai-tenger felé. Az építkezési munkálatokat 1937. tavaszán kezdik meg és 4 év alatt fejezik be.

Az idegen állampolgárok ellenőrzésének új rendje

Bucuresti-ből jelentik: A munkaügyi minisztérium és a belügyminisztérium közös tervezetét dolgozták ki az idegen állampolgárok ellenőrzésének új rendjéről. A tervezet szerint két ellenőrző hatóságot létesítenek. Az első bizottságnak tagjai lesznek: azon miniszteriumok kiküldöttei, akiknek hatáskörébe tartozik az idegenek ellenőrzése, a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtásának ellenőrzésére kirendelt közegek, a nagyvezérkar megbízottja, a sziguranica kiküldöttje és mások. Az idegen állampolgárok, akik Romániában foglalkozást akarnak üzni, közvetlenül a munkaügyi miniszterhez fordulnak, amely az első bizottság véleménye alapján dönt. A második bizottság dönt az első bizottság döntése ellen beadott fellebbezések ügyében. Ennek elnöke Benteiu alállamtitkár, tagjai Sergiu Dimitrie és Alexandrescu munkaügyi vezérfelügyelő. Az idegenek ellenőrzésére vonatkozó új rendeletet nemsokára közlik és utána a lehető legrövidebb időn belül alkalmazzák is.

— ZÜRICH I ZARLAT. Páris 20.27, London 21.25, Newyork 433.75, Milánó 22.80, Amsterdam 2.29, Berlin 173.50, Varsó 81.50, Belgrád 10.00 Bucuresti 3.25.

— Letörli a lengyel kormány az antiszemitizmust. Varsóból jelentik: A lengyel miniszterelnök kihallgatáson fogadta a zsidó képviselők küldöttségét, amely a zsidó lakosság panaszait sorolta fel. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány teljes erővel lép fel az antiszemita terrorisztikus cselekmények ellen, amelyek megakadályozzák a zsidó lakosságot, hogy békés munkáját folytassa. A kormánynak meggyőződése, hogy az antiszemita izgatás árt az állam érdekeinek. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy minden állampolgár élete szent, felekezettől függetlenül. (Rador).

— „Vacuum” töltőtollak olcsón Kerpelnél.

— A Tornaegyesület turista-osztálya közli, hogy a mai napra tervezett tanulmányi kirándulás a kedvezőtlen idő miatt elmarad, Vasárnap Podgoria-i könnyű túra. Indulás reggel az 5 órai villamossal, utirány megbeszélése a vonaton. Vendégeket szívesen látnak. Vezető Vidák Jenő. Az október 18—28-ig tartó országos amatőrfényképtárlás a jövő vasárnap délelőtti 10 órakor ünnepélyes keretek között nyílik meg. Felkérnek az ellenőri és felügyelői tisztséget vállalt turisták, hogy beosztásuk táblázatát a klubhelyiségben vegyék át és ismerőseiket, barátikat hívják meg ezen nagyszabású kulturális eseményünk megtekintésére.

— MEGNYILT PISO LIANA urleány kozmetikai szalonja: Arad, Str. TAKE IONESCU 1. sz. alatt.

— Halálraítéltek egy szélsőbaloldali agitátort. Varsóból jelentik: Szociáldemokrata körökben arról beszélnek, hogy a Szovietunióban halálraítéltek Domsykt, a lengyel szociáldemokrata párt szélsőbaloldali agitátort, kiről beigazolódott, hogy Troztkival paktált. Domsky annakidején álnéven igen sok agitáló iratot szerkesztett és úgy tudták róla, hogy közvetlenül Stalin környezetéhez tartozott.

— Megkerült a három eltűnt arad-i gyermek. Néhány nappal ezelőtt négy kiskoru gyermek — egyik sem volt több 13—15 évesnél — eltűnt szülei lakásáról. A négy barát szülei szinte egy időben jelentették az eltűnést a rendőrségnek, ahol az a vélemény alakult ki, hogy a kiskoru gyermekek együttesen valami kalandos vállalkozásba kezdtek. A rendőrség körtáviratban értesítette az ország valamennyi rendőrségét az eltűnésekről, de máig semmi hír nem érkezett a gyermekekről. Ma azután az eltűntek közül hárman megkerültek A Timisoara-ról Arad-ra érkező vonaton a kalauz felfedezett három potyautast, akik felfedezésük után elmondták, hogy Arad-ról megszöktek és most vissza akarnak térni szüleikhez. A három fiú a vonat tengelyén haj nélkül jutott Timisoara-ig, onnan tovább azonban nem bírták a feraszató utazást és felszálltak jegy nélkül a vonatra. A gyermekeket átadták szüleiknek.

— MA az alantl gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA, Bulevardul Regele Ferdinand.
WEISZ, Piata Avram Iancu.
BERGER, Calea Saguna.

— Földalatti folyosót találtak Prágában. Prágából jelentik: A szenátus épületének javítási munkálatai alkalmával egy eddig ismeretlen földalatti folyosóra bukkantak. Ezt a folyosót, amely 10.000 ember befogadására alkalmas, légitámadás esetén fogják felhasználni. (Rador).

Ősz-idényre KERPEL könyvtár

Ujdonságokkal szolgál. Havi díj 40 Lei. 4887

— A lakók névsorának bejelentése azokra kötelező, akik ez évben még nem nyújtották be lakóik névjegyzékét. Az Aradi Közlöny szerdai számában közöltük, hogy legfelsőbb intézkedés következtében a háztulajdonosoknak, a szállodásoknak és a főbérloknak részletes jegyzékbe kell összefoglalni lakóikat, azok nevének és foglalkozásának megjelölésével és ezt a névsort az adókirovési pénzügyigazgatósághoz nyújtják be. Ezután felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy akik esetleg ez évben már benyújtották volna ezt a lakónévsort, azoknak a folyó évben még egyszer nem kell azt benyújtani. Egy bucaresti-i lapjelentés nyomán az a hír terjedt el, hogy ezekben a kimutatásokban fel kell tüntetni a lakók jövedelmét is. Ezzel kapcsolatban érdeklődtünk az arad-i pénzügyigazgatóságon, valamint a Háztulajdonosok Szövetségénél is és mindkét helyen azt a választ kaptuk, hogy a kimutatásokban csupán a lakók nevét, foglalkozását, valamint az általuk fizetett házbért kell feltüntetni, de szó sincs arról, hogy a háztulajdonosok lakói jövedelme megjelölésére is köteleznék.

Az IVETTE fűzőszalón

Budapest, Dorottya-u. volt tulajdonosa

W. Donáth Elza, szalonját
Weinberger textil üzlettel bejárattal
Str. Metlanu 16. alatt megnyitotta.
Tökéletes fűzők minden alkalomra.
Előnyös árak. 4853

— Koszorúmegváltás. Kaufmann Dezső dezna-i kereskedő ravatalára szánt koszorúmegváltás címen a Szeretetház javára a Herstein C. cég 200 leit adományozott.

Békeblokk alakul

Bucuresti-ből jelentik: Több párt képviselőiből alakított kezdeményező bizottság pénteken egy értekezlet keretében elhatározta egy „békeblokk” megalakítását. A mozgalom kezdeményezői: dr. Lupu, Gr. Iunian, Grigore Filipescu, Gheorghe Fotino és Titel Petrescu. A blokk alakítása a brüsszeli békeértekezlet határozatalval függ össze. A kezdeményező bizottság holnap felhívást szerkeszt meg.

— Író- és tanszerek Császár papírruházában. Select-mozgó mellett.

Új szörmét és javításokat

kifogás alan kivételben
legolcsóbb árban

CLONDA szücs készít

Bulev. Regina Maria 8. udvarban. 4409

— Egymillió egyszázézer leire emelkedett a satumare-i pénzügyigazgatóságon elkövetett sikasztás összege. Satumare-ról jelentik: Tegnap beszámoltunk a satumare-i pénzügyigazgatóság főpénztárosának hatalmas méretű sikasztásáról. Az ügyesség folytatja a vizsgálatot és újabb és újabb adatok kerülnek napvilágra. A vizsgálat mai állása szerint a pénztári hiány 1 millió 100 ezer leire emelkedett. Kuk főpénztáros most már maga is bevallja, hogy volt hiánya, de az csak 600.000 leit tett ki. A főpénztáros azt vallja, hogy ezt a pénzt nem költötte el, hanem a hiány téves kifizetés következtében állott elő. Kuk Jenőt különben általában becsületes embernek ismerték városzerte. A felettesei is megbízható, lelkiismeretes tisztviselőnek tartották. Feltűnő volt azonban, hogy az utóbbi időben napok óta ivott és a hivatalába is többször illuminált állapotban ment be. A főpénztáros különben özvegy ember volt s most akart másodszer nősülni. Öt gyermeke van és egyik leányát most adta férjhez. Feltűnő, hogy a pénzügyigazgatósági főpénztárosnak mindössze 3500 lei fizetése volt és annak ellenére, hogy öt gyermeke volt, autót tartott. Satumare-n óriási szenzációt keltett, hogy Kuk Jenő Ernő nevű fia tegnap délelőtti eltűnt a városból. A jelek szerint még a délután folyamán befejezik a vizsgálatot s holnap átadják az ügyészségnek.

Írógépek

CSASZAR,
Str. V. Goldis No. 1.
Select-mosi mellett.
Telefon: 393.

Visszahelyezték állásába egy postai főtisztviselőt

Elvi jelentőségű döntést hozott a timisoara-i közigazgatási bíróság. Tavasszal nemsikerült nyelvvizsga miatt Timisoara-n huszonhét postai tisztviselőt helyeztek rendelkezési állományba. Köztük volt Fogas József főtisztviselő is, aki a postaigazgatóságon a bélyegraktárt kezelte s akinek kezén naponként nyolctízmillió leinyi érték fordult meg. Fogas József munkájával felettesei tökéletesen elégedettek voltak, úgy hogy rendszeresen elő is léptették. Tavasszal azonban, bár jól bírta az állam nyelvét, elbukttatták. Érdekes, hogy pontosan akkor kézbesítették ki számára az elbocsájtó végzést, amikor újabb előléptetést kapott.

Fogas József nem nyugodott bele elbocsátásába, és ezért a közigazgatási bírósághoz fordult. A bíróság most arra az álláspontra helyezkedett, hogy Fogas Józsefet mint köztisztviselőt, csak fegyelmi uton lehetett volna elbocsátani. Ezért az elbocsájtó végzést megsemmisítette és elrendelte Fogas József állásába való visszahelyezését.

— KIMUTATAST KELL KÉSZITENI AZ EGYHAZAK VAGYONARÓL. Bucuresti-ből jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendeletet küldött valamennyi községnek és egyházi vezetőségeknek arról, hogy sürgősen készítsenek kimutatást az egyházi vagyonokról és a jelentést küldjék fel a miniszteriumba. A felterjesztés végső határideje november 10-ike. Az esetben, ha a rendelkezésnek nem tennének eleget, megtorló intézkedéseket fogantat a miniszterium. A leirat nagy fel-tűnést kelt az egyházak körében, mert megtorlást tartalmazó utasítást eddig még nem adtak ki felsőbb helyen.

— Az arad-i hadkiegészítő parancsnokságon idén is november elsején kezdődik a katonai könyvecskék láttaozása. Az eddigi szokásoktól eltérően azonban ebben az évben nem a rendőrség Mărăsesti-uccal épületében kell láttaozásra jelentkezni, hanem a várbán. November 2-án lesz az első jelentkezési nap, amikor is az 1909-es kontingensbeliek könyveit látják el a szükséges aláírással, november 3-án az 1910-es, 4-én az 1911-es, 5-én az 1912-es, 6-án az 1913-as, 7-én az 1914-es, 9-én az 1915-ös, 10-én az 1916-os, 11-én az 1917-es, november 12-én az 1918-as, nov. 13-án az 1919-es, 14-én az 1920-as, 16-án az 1921-es, 17-én az 1922-es, 18-án az 1923-as, 19-én az 1924-es, 20-án az 1925-ös, 21-én az 1926-os, 22-én az 1927-es, 24-én az 1928-as, 25-én az 1929-es, 26-án az 1930-as, 27-én az 1931-es, 28-án az 1932-es és végül november 30-án, a láttaozási határidő utolsó napján az 1933-as kontingensbeliek jelentkezhetnek. A hosszas várakozásokat elkerülendő, a katonai hatóságok megállapították, hogy valamennyi jelentkezési nap délelőtti az A—L kezdőbetűsök jelentkeznek, míg délután az M—Z kezdőbetűsök könyvecskéinek láttaozása folyik. Miután azzal a hatóságok tisztában vannak, hogy sokan a kijelölt napokon akadályozhatva lehetnek és nem tudnak a jelentkezésnek eleget tenni, december 1-től december 31-ig bezárólag módot akarnak nyújtani a pótláttaozásra és ezalatt az idő alatt bármelyik napon rendelkezésre állnak a jelentkezők részére a láttaozást végző katonai hatóságok. A jelentkezés fontossága mindenki előtt ismeretes, mert annak elmulasztása súlyos következményeket von maga után.

— Elhálásodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnek, oxaluria és phosphaturia képződésénél, hűgysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést. Az orvosok ajánlják.

— Havi 245 lei — egy arad-megyei gazda jobbszeméért. Egy éretlen gyereksiny következménye került ma az arad-i törvényszék polgári tanácsa elé. Négy évvel ezelőtt, 1932. augusztusában Mercea Ilie macea-i gazda kocsiával keresztülhajtott Simandul de sus községen. A község egyik uccáján Batranut Simlon 20 éves fíu játékból követ vett fel és a kocsi felé hajította. A kő a jobbszemén találta Merceat, aki hosszú időn keresztül állott orvosi kezelés alatt és még a mai napig sem nyerte vissza látását, sőt meggyengült balszeme is. A büntető bíróság annakidején a fíut 5 napi elzárásra ítélte, majd Mercea polgári pert indított a fíu és apja, Batranut Gheorghe ellen, 1000 lei havi kártérítést kérve jobbszeméért. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet és havi 245 leit állapított meg Mercea részére.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A leértékelt erős valuták új hivatalos árfolyama csak az ezutáni exportüzletekre vonatkozik

A többszáz millió lei értékű régi valutaköveteléseink álszámlálásáról még nem intézkedett a Jegybank — Homályos szakaszt tartalmaz a francia frank leértékelési törvény a külföldi állami követelések fizetésére

A bucuresti-i pénzügyi körökhöz Párisból érkezett jelentés szerint a tegnapielőtt végleg megszavazott francia valuta leértékelési törvény 6-ik szakasza tartalmazza a nemzetközi fizetésekre vonatkozó nagyfontosságú feltételeket.

Eszerint a szóbanforgó törvény nem alkalmazható azokra a nemzetközi fizetésekre, amelyek a frank leértékelését kimondó törvény kihirdetése előtt létrejött megállapodások alapján arany frankban voltak fizetendők. A francia szenátus hosszas vita után úgy változtatta meg ezt a szöveget, hogy a leértékelés nem vonatkozik olyan nemzetközi pénzügyi ügyletek lebonyolítására, amelyek megkötésénél más frank-árfolyam volt érvényben.

Sen az eredeti, sem a módosított szöveg nem elég világos és még sok vitára és kommentárra fog okot adni. Ha Franciaország ezzel a rendelkezéssel a nemzetközi pénzügyi ügyletekben fenn akarja tartani az arany klauzultát, akkor ez homlokgyenest ellenkezik az amerikai és angliai leértékelési gyakorlattal.

A törvény eredeti szövege még kifejezetten arany frankról szól, de a módosított szöveg csak azt tartalmazza, hogy

a nemzetközi fizetéseknél olyan árfolyamot kell elszámolási alapul venni, amely az ügylet megkötésénél érvényben volt.

Ez pedig bővebb értelmezésnek ad teret. Másfelől az a megszorítás, hogy a rendelkezés csak a nemzetközi pénzügyi ügyletekre vonatkozik, korlátozza a leértékelésből kizárt ügyletek lebonyolításának körét. Valószínű, hogy a törvény a pénzügyi ügyleteknek adott kölcsönökre vonatkozik, de szakkörök véleménye szerint az is lehetséges, hogy

a Franciaország által folyósított politikai természetű hiteleket és hosszulejárati címletesített tartozásokat is felöleli. Ez utóbbi esetben a külföldnek, így a román államnak is kevés haszna volna a frank leértékeléséből. Franciaország az utóbbi

években a kelet-európai országoknak 11 milliárd francia frank államkölcsönt adott kötvények ellenében és ebből Romániára is több milliárd frank jutott.

A külföldi államkölcsönök kamatainak számottevő részét arany frankban kell fizetni, illetve a kölcsön szelvényeket arany frankkal kell beváltani, így tehát a francia valuta leértékelési törvény ráknézve ebből a szempontból nem kedvező.

Lapunk szerdai számában röviden megemlékeztünk a Banca Nationala határozatáról, amellyel a devalvált francia és svájci frank, valamint a hollandi forint új hivatalos árfolyamát megállapította. Eszerint a 38 százalékos felár a francia frank eladási ára 6.55 lei, a svájci franké 32.77 lei, a hollandi forint kurzusa pedig az eladásnál 75.88 lei.

Nagy feltűnést kelt most az a bucuresti-i jelentés, hogy

ez a kurzus-megállapítás csak feltételes, ideiglenes és magát a kérdést lényegében nem oldja meg. Ugyanis le nem bonyolított export ügyekben, amelyeknek ellenértékét a Banca Nationalához már beiktették, vagy letétbe helyezték, a Jegybank még nem intézkedett a likvidálásra vonatkozóan.

Az országos deviza-bizottság még kalkulációt, pontos számításokat végez és csak azután várható az új intézkedés.

A fenti hivatalos valuta árfolyamokat csupán az ezután lebonyolítandó export ügyletek elszámolására állapította meg a Banca Nationala, tehát az ezután exportálandó áruk ellenértékét fizetik ki leiben ezen a kurzuson. A Jegybank figyelmezteti az exportőröket, hogy az esetben, ha a fenti valutaárfolyamon akarják leiben megkapni a nekik járó összeget, úgy az rendelkezésükre áll a Banca Nationala és inkasszálhatják az ott lévő, likvidálatlan devizák ellenértékét. Ez azonban nem tekinthető végleges megoldásnak, — ismétli a fővárosi jelentés.

Francia- és Spanyolországból egyelőre nem kapunk árukat

Habár a hideg idő hamar beköszöntött, a constanta-i és bucuresti-i gyarmatáru nagy piacokon pang az üzlet — A rugetermést teljesen elmosták a folytonos záporosók

A bucuresti-i „Argus” legutóbbi jelentésében a korán bekövetkezett hideg idővel kapcsolatban beszámol a gyarmatárupiacról, amelynek egyik legnagyobb szezoncikke szokott lenni a tea. Feltűrést kelt — írja a tudósító — hogy tea, citrom és más gyarmatáruk iránt most alig van kereslet és erősen pang az üzlet a legnagyobb kikötőkben is. Máskor Constanta-ban és Galati-ban ilyen időtáit a gyarmatárupiac rendkívül élénk, de most az importőrök telepein alig van forgalom.

A pénzügyi és a külföldi erős valuták váratlan értékcsökkenése ezen a téren is érezteti hatását, mert egyelőre bizonytalanok látják a pénzügyi viszonyokat. Olyan kevés a vevő a gyarmatárupiacon, hogy nagyobb kötések most nem jönnek létre.

Különösen gyenge a kereslet citromban, olajbogyóban, mogyoróban, fügeben, mandulában, kávéban és rizsben. E két utóbbi cikknek az árát fulmagasnak találják a nagykereskedők és ezért tartózkodnak a vételtől, jelentős árosésre számítanak. A burmogyoró és a mandula ára folyton emelkedik, mert a termés gyenge volt. Ezekből az első szállítványok jó áron keltek el.

A koloiouium és a terpentín ára szintén elég magas, mert Görögországból, ahonnan ezeket az árukat kapjuk, most Németországba szállítottak

rendkívül sokat és így hozzáuk kevés jött be. Németországban ugyanis jobb árakat érnek el a görög exportőrök.

A forgalmat még az a körülmény is csökkenti, hogy Spanyolországból és Franciaországból egyelőre szünetel az árubehozatal.

Husz nap óta csaknem teljesen hiányzik a füge a legnagyobb piacokról, de most nagy kvantumokban érkezett a külföldről, azonban az ára rendkívül magas, mert a termelési helyen sok záporosó volt és a termés egy részét elpusztította. Háromezer láda citrom érkezett most Sírjaból, ezenkívül nagy mennyiségben importálnak a napokban olajbogyót (maszlinát). A constanta-i importőrök már felkészülve várják ezt az árut. Görögországból most hozatnak nagyobb mennyiségű olajat, amelynek az ára emelkedik, mert az exportilletéket a görögök felemelték.

Az árucikkek áráról az alábbiakat közlik: egyiptomi matrisz kilója 19.50, extra glase rizs kg. 20, splendor rizs 20.50, „sole” rizs 21, curcani rizs 22, bluerose 30 lei.

Rio-kávé 7. sz. 100 lei kilója, santos 110, lave 118, role 118 lei.

Maszline volo 30, extra volo 29, különleges volo 32, luxus olajbogyó 34, dióolajbogyó 38, gigante 42 lei. Faolajárak: 72, 90, 130 lei, görög koloiou 10.50 lei kilója finomság szerint,

EREDETI KÖZLEMÉNYEK.

Tekintetes

CSÁSZAR gyógyszerész úr!

Idült gyomorfájásaimat a „Gastro D.” 4 üveg elhasználása után hogy teljesen megszüntette örömmel nyilatkozhatom, miután b gyógyszer hatása általam teljes elismerést és Ön meg őszinte hálaomat kiérdemli. A Gastro D. amerikai gyógyszer sokaknak aianlom figyelmükbe. Szabó József v. vizmü, Targu-Mures.

Figyeljék sorozatos eredeti köszönő leveleinket.

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető 130.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Az építkezésnél és utkövezésnél használt kő, homok, kavics után nem kell forgalmiadót fizetni

Bucuresti-ből jelentik: A forgalmiadók megfelelő kivetésére és behajtására vonatkozó tájékoztató rendeletet adott ki most a pénzügyminisztérium, mert ennek az adónak inkasszálása körül állandó zavarok vannak és részben az adófizetők, részben pedig a kincstár hangoztat sérelmeket és panaszokat. Legújában a kavics, a különböző ásványi anyagok, a homok-félek forgalmiadóival összefüggő rendeletet adott ki a pénzügyminisztérium, amely ebben a rendeletben megállapította, hogy az építkezésnél és utkövezésnél használatos kő, kavics és homok minden forgalmiadó alól mentesítve van. A kovakő, a kvarc, továbbá az üvegyárák és zománcgyárák által feldolgozott homok, a tripoliszi föld, valamint a 870. és 871. vámtétel alatt felsorolt minden más anyag egyszázalékos forgalmiadó alá esik. A megmunkálatlan és külön fel nem sorolt nyerskő (a 872. vámtétel alatt) ugyancsak mentesül a forgalmiadó alól, ha olyan állapotban jön forgalomba, ahogy a bányából kitermelték. A 15 centiméternél nagyobb átmérőjű kövek, ha a legkisebb megmunkálást végezték is rajtuk vagy osztályozva vannak, továbbá a 4—15 centiméter átmérőjű kövek — ha teljesen nyers állapotban vannak is — egyszázalékos forgalmiadó alá esnek. A 4 centiméternél vékonyabb lapokban és darabokban forgalomba hozott közönséges kő 3 százalékos forgalmiadó alá sorolandó.

— Sok gabona és szarvasmarha szállítható Németországba. Bucuresti-ből jelentik: Hosszabb ideig folyó tárgyalások után megegyezés jött létre a román—német fizetési- és kereskedelmi egyezmény módosítására nézve. Az új szerződésben Németország felemelte a romániai mezőgazdasági árucikkbeviteli kontingensét és nagyobb importlehetőséget biztosított a szarvasmarhákra és sertésekre is. Az új kontingensek az alábbiak: tízmillió márká értékű gabona, 25 ezer ökör és 60 ezer sertés. Ezeknek eladási árából 20 százalékot továbbra is fenn kell tartani román állami és egyéb pénzügyi kötelezettségek céljaira. **Hogy milyc legyen a márká beváltási árfolyama, arra vonatkozóan Németország azt kívánta, hogy Románia ezennel is megszabott kurzuson fizesse a márká ellenértékét; de mi ezt nem fogadtuk el, hanem a márká szabad forgalma mellett foglaltuk állást.** Ezt a német bizottság elfogadta és a szerződésbe ez a megállapodás került bele. Kikötötték azonban a németek, hogy a Banca Nationala gondoskodni köteles arról, hogy a pénzpiacra mindig elég márká legyen, amellyel a németországi áruk fizetését lehetővé teszik. A petroleum-termékekre megmaradt az a régi elhatározás, hogy ebben az export nem haladhatja meg a tőlünk Németországba menő összárukivitel 25 százalékát. **Azonban a németek ennél mindig több petroleum-terméket akarnak vásárolni és ezért esetenként adja meg az engedélyt Románia kormánya, ha a 25 százalékos kvótán felül kell exportálni,** ugyancsak esetenként állapítja meg majd a Banca Nationala javára fizetendő erős szabad deviza mennyiségét is. Végül azt jelentik, hogy az új kereskedelmi szerződésben megállapított állatkivitel fenti kvótába már belefoglalatik az export-szindikátusok által hónapokkal ezelőtt megállapított export-mennyiség is, amely hatezer ökör, negyvenezer élő és negyvenezer vágott sertés szállítására vonatkozik 1937. január 15.ig bezárólag.

Visszaélések a vándorfakereskedelemmel

A fakereskedők egyesületének akciója.

Az Asociația Comerciantilor de Lemne din Ardeal, amely tudvalevőleg arad-i székhellyel működik, legutóbbi választmányi ülésén behatóan foglalkozott az egyesület október 11-én, vasárnap az oradea-i Kereskedelmi Csarnok nagytermében megtartandó közgyűlésével. A választmány Herskovics Ármin ügyvezető elnököt, valamint Valkó Dezső dr. választmányi tagot bízta meg a központ képviselésével. A közgyűlés napirendián számos fontos kérdés szerepel, ezek között elsősorban a vándorfakereskedelem kérdése.

A választmányi ülésen megállapították, hogy a vándorfakereskedelem, amely súlyos károkat okoz az adófizető kereskedelmeknek, jóval túllépi azokat a kereteket, mint amelyeket számára a vándorfakereskedelemtől szóló minisztertanácsi jegyzőkönyv megszab. Ennek értelmében minden különösebb feltétel, valamint illeték fizetése nélkül csak a hegyi lakók folytathatnak vándorfakereskedelmet, jelenleg pedig az a helyzet, hogy vándorfakereskedelmet üznek olyanok is, akiknek a fatermeléshez semmi közük, nem is laknak a hegyvidéken, sőt állandó teleppel rendelkeznek s csupán azért nevezik magukat vándorfakereskedőknek, hogy — ne fizessenek adót. Van például olyan vándorfakereskedő, akinek Arad-on van telepe és ezenkívül vidéken két fiókkal rendelkezik.

Az oradea-i közgyűlés emlékiratot kíván szerkeszteni, annak érdekében, hogy a jövőben az említett rendelet kijátszását akadályozzák meg és az ilyen ál-vándorfakereskedőket kötelezzék telepengedély, valamint iparengedély kiváltására és adófizetésre. Ezt az emlékiratot a fakereskedők egy küldöttsége személyesen kívánja Pop Valer kereskedelmi miniszternek átadni.

Szóba kerül az oradea-i közgyűlésen azon fatermelők ellen indítandó bojkott is, akik közvetlenül a fogyasztónak is adnak el árut.

= Zavarok a vetőmagellátás körül. Mint Bucuresti-ből jelentik, a mezőgazdaság irányítására kinevezett legfelsőbb bizottság a földművelésügyi miniszteriumban ülést tartott, amelyen a gazdák vetőmagszükségletét tárgyalták. Negura miniszter az ülés elején közölte, hogy ebben az évben a kormány alig bír valami összeget fordítani vetőmagvásárlási célokra. Ehelyett azt javasolta a miniszter, hogy az illetékes tényezők indítsanak széleskörű propagandát a gazdák körében és oly irányban befolyásolják, hogy a gyenge minőségű és tisztátalan búzát cseréljék ki a vidéküknek megfelelő minőségű vetőmagra. Ki kell oktatni a gazdákat arra is, hogy miképpen kell a vetésre szánt búzát kezelni. Egyébként errevonatkozóan az összes Mezőgazdasági Kamarákhoz is utasítás érkezik. Mivel sok megyében rovarok lepték el a búzát és ezt csak rézgáliccal lehet esetleg vetőmaggá alkalmassá tenni, a földművelésügyi miniszterium a zlatnai állami kénsvagyártól kért kellő mennyiségű rézgálicot és azt alacsony áron adja el a gazdáknak.

= A vásárokon árusító kereskedők sérelme. Azoknak a kereskedőknek körében, akik az oradea-i, valamint a bihor-megyei vásárokon is szoktak árut küldeni, az utóbbi időben sok panasz hangzik el amiatt, hogy lehetetlenné válik számukra az ottani vásárokon való árusítás. Az oradea-i Kereskedelmi és Iparkamara ugyanis nemrégiben szabályrendeletet bocsátott ki, melynek értelmében az oradea-i és bihor-megyei vásárokon csak azok a kereskedők vehetnek részt, akik az oradea-i Kamara által kibocsátott fényképes igazolvánnyal rendelkeznek. Ezeknek az igazolványoknak illetéke 50 és 2000 lei közt váltakozik, tehát rendkívül nagy megterhelést jelent a kereskedők számára. Jelenleg az a helyzet tehát, hogy Bihar-megyében a vásárokon csak bihor-megyei kereskedők vehetnek részt, mert a többiek nem rendelkeznek a bihor-megyei Kamara által kibocsátott fényképes igazolványokkal. Az érdekelt kereskedők panaszt intéztek az arad-i Kereskedelmi és Iparkamara-hoz, amelynek az a szándéka, hogy értekezletre hívja össze az ardeal-i és banat-i kereskedelmi és iparkamarákat a helyzet tisztázása végett. Valószínűleg a helyzetet úgy rendezik, hogy minden ardeal-i és banat-i Kamara kibocsát hasonló fényképes igazolványokat, de lényegesen alacsonyabb illetékek mellett. Ezek az igazolványok azonban nem egy megye, hanem egész Ardeal és Banat területére lennének érvényesek. De nem lehetetlen az sem, hogy sikerül az oradea-i kereskedelmi és iparkamarával olyképpen megegyezni, hogy visszavonja az említett szabályrendeletet.

Ezekben a tartályokban
ÖSSZEHASONLITHATATLAN
OLAJAT talál

amelynek a megteremtéséhez hozzájárult egy példás vállalat óriási anyagi ereje és a specialisták egész sorának folyamatos munkája.

LUBOIL

AZ
UNIREA

társaság gyártmánya

SPORT KÖZLÖNY

Russu Gabriel cluj-i bíró vezeti a vasárnapi nemzeti bajnoki derbit

A nemzeti bajnokság legfontosabb vasárnapi mérkőzése kétségkívül Arad-on kerül lebonyolításra és az AMEFA és a Gloria nagy harcot fognak vívni a bajnoki pontokért. Az egyesületek vezetősége közös megegyezéssel Russu Gabriel cluj-i játékvezetőben állapodott meg, aki tárgyilagos, jó bíró és akinek vezetése minden bizonnyal garantálni fogja a mérkőzés sima lebonyolítását.

A két csapat helyzete jelenleg a nemzeti bajnokságban a következő:

2. Gloria	4	3	—	1	7	6	6
4. AMEFA	5	2	2	1	7	5	6

A Gloria tehát a második, az AMEFA pedig a negyedik helyen fekszik és noha az AMEFA gólaránya jobb, a Gloria több győzel-

mével megelőzte a munkáscsapatot. A vasárnapi küzdelem tehát ismét a hegemoniáért megy a bajnoki pontokon kívül is és ez a körülmény különös érdekességet kölcsönöz a sportkörökben nagy érdeklődéssel várt mérkőzésnek.

Az 1935—36. bajnoki idényben ősszel a régi riválisok találkozása 2:2 arányban döntetlenül végződött, a tavaszi mérkőzésen pedig az AMEFA 3:1 arányban győzte le ellenfelét. Az erők most is kiegyenlítették és a győzelmet a pillanatnyi jobb kondíció, az erők és idegek céltudatosabb koncentrációja és nem utolsósorban a szerencse fogja eldönteni, hogy melyik fél javára, ezt a vasárnapi meccsen látjuk meg.

A másodosztályu bajnokság állása

1. Crișana	5	4	—	1	23	6	8
2. Titanus	4	4	—	—	10	4	8
3. Vulturul	4	3	—	1	18	11	6
4. Slavia	5	2	1	2	9	12	5
5. CAR	5	1	1	3	12	14	3
6. Fortuna	5	1	1	3	7	14	3
7. Victoria	5	1	1	3	8	20	3
8. Virtutea	5	1	—	4	8	14	2

O Braun Kálmán Arad-ra jön. A Gazeta Sporturilor első oldalán közli a fővárosi ifjúsági válogatott csapat fényképét, azét a csapatét, amely vasárnap az oradea-i ifjúsági válogatottat 4:0 arányban győzte le. A képen Braun Kálmán, a fővárosi ifjúsági válogatott csapat szövetségi edzője is szerepel, aki egyébként a napokban — valószínűleg végleg — lazaérkezik Arad-ra.

Kitűnő orosz atlétikai eredmények

Moszkvából jelentik: Az orosz Ljahov a legkiválóbb all-round dobók egyike. Az elmúlt atlétikai idényben sullyval 15.26-ot, diszkosszal 49.78-at, kalapáccsal 52.01-et dobott. Az orosz atléták különben is nagyot fejlődtek, amit Kytew 48.18-as diszkoszvetése, Schechtel 49.36-os kalapácsvetése, Paschenkow 66.30-as és Aleksejev 64.24-es gerelyvetése, Kootun 193.5, Rochlin 191.5, Rutter 190-es magasugrása, Osolin 419, Djathov 408, Rajevski 400 cm-es rudugrása is igazol.

O A Juventus közgyűlése. Az agilis gail Juventus sportklub vasárnap, október 11-én délután 2 órai kezdettel tartja meg közgyűlését a Riesz-féle vendéglő helyiségében. A vezetőség kéri a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

Minden orvos igazolhatja Önnek, hogy az antiszeptikusan előállított, fertőtlenítő „Primeros Brillant Extra Primissima” határozottan egészségesebb, tinomabb és biztosabb.

Hatályon kívül helyezték a Sparta felosztását

Az elsőosztályu bajnokságban vasárnap teljes forduló bonyolítanak le. A Sparta rendezte függő anyagi ügyeit a szövetséggel és így most semmiféle akadálya sincs annak, hogy ez a szimpatikus és törekvő sportegyesület újból bekapcsolódjon Arad futballsportjába. Az elsőosztályu bajnokság 12 csapata vasárnap hat mérkőzést bonyolít le. A Tricolor sporttelepen a Transilvania a Sparta együttesével mérkőzik, a Gloria-pályán az AMEFA—Gloria-meccs előtt lesz az SGA—Tricolor-mérkőzés. Az Astra-pályán az Astra és a Juventus csapatai találkoznak. A CAA sporttelepen kettős meccs lesz az USA játszik a Hakoah együttesével, míg ezután a CAA—Unirea találkozására kerül a sor. Grădiște-n az Intelegerea új sporttelepén az Intelegerea a Soimii CFR együttesével küzd meg a bajnoki pontokért.

Ijúsági bajnoki táblázatok

A) csoport:

1. AMEFA	3	2	1	—	18	4	5
2. Olimpia-PTT	2	2	—	—	10	0	4
3. Gloria	2	2	—	—	10	1	4
4. SGA	3	2	—	1	14	7	4
5. Astra	3	1	1	1	5	6	3
6. Crișana	2	—	—	2	2	6	—
7. Unirea	3	—	—	3	5	21	—
8. USA	2	—	—	2	0	19	—

B) csoport:

1. Tricolor	2	2	—	—	17	2	4
2. Titanus	2	2	—	—	7	2	4
3. CAA	3	2	—	1	9	5	4
4. Transilvania	2	1	—	1	4	3	2
5. Juventus	2	1	—	1	3	7	2
6. Hakoah	2	—	1	1	2	5	1
7. Fortuna	2	—	1	1	1	4	1
8. Intelegerea	3	—	—	3	0	15	—

Németország, Skócia és Írország ellen

Berlinből jelentik: Németország válogatott labdarugócsapata október 14-én Skócia válogatottjai ellen játszik Glasgowban, majd október 17-én Írország válogatott csapatával mérkőzik Dublinban.

A német válogatott játékoskeret a következő:

Skócia elleni csapat: Jakob (Regensburg)—Münzenberg (Aachen), Munkert (München)—Rodzinski (Hamborn), Goldbrunner (Bayern München). Kitzinger (Schweiniurth)—Elbern (Beuel). Gellesch (Schalke 04), Siffing (Mannheim), Stepan (Schalke 04), Urban (Schalke 04).

Ezekon kívül: Sonnrein (Hanau), Janes (Düsseldorf), Söld (Saarbrücken), Lehner (Augsburg), Hohmann (Benrath) és Kobierski (Düsseldorf) utazik a csapattal.

O Megkegyelmeztek Bindeának, a Ripensia válogatott szélsőjének. Bindea, a Ripensia válogatott szélsőcsatára, aki — mint ismeretes — hat hónapra fel lett függesztve és csak speciális szövetségi engedéllyel játszhatott a multvasárnap válogatott meccsen, kegyelmet kapott. A szövetség ugyanis helyt adott a Ripensia kérelmének és Bindea további büntetését elengedte.

O Belgium—Románia București-ben. București-ből jelentik: A belga szövetség megkeresésére az FRFA most küldötte meg válaszát Langenussal, a magyar—román-meccs játékvezetőjével és így jövő év június 10-én București-ben Románia és Belgium válogatottja csapnak össze.

Beszélgetésem a manchesteri hercegnővel

Riport egy német vadászkutyáról, »akinek« a gazdája palotát vásárolt a Quai d'Orsay-n, Párisban — A Duchesse of Manchester telfedezi a nagyanyját

Pöstyén, 1936. október elején.

(COPYRIGHT by Jób Paál.)

A hölgyet, aki ma délután két órakor utazott el nyolchengeres Paccard-kocsijával Pöstyénből, Duchesse of Manchester-nek hívják, Anglia egyik legeőkeőbb peer-jének hitvese, kevéssel mulhatott negyven éves és máris — nagyanya. Manchester hercegének hitvese elegáns és szép asszony, egy fia és két leánya van és mindegyiküknek megvan már a maga regénye. Fiáról sokat irtak a lapok, amikor az belépett az idegenlégióba, leánya: the Lady of Montague a világ legszebb asszonyainak egyike, maga a hercegnő pedig annyira érdekes és excentrikus életet él, hogy — ehhez hasonló az angol előkelő arisztokrácia szertelenségei között se akad.

A manchesteri hercegnőnek van egy kutyája, Alex-nak hívják, barnás-sárga német farkaskutya, a hátán fekete csikkal és hosszú szőrrel, ezt a kutyát a fenség szinte elképzelhetetlen szeretettel veszi körül. Ide Pöstyénbe is két autóval érkezett meg, a maga sötétkék Paccard-kocsijával — ennek fehérek a kerekai — és egy hatalmas Talbot-kocsival, amelyik Alex-et, a kísérőjét, a kutya ágját, a ház kedvencének főzőedényeit és a kutya külön étkezőszervizét szállította. A Duchesse of Manchester elegáns lakosztályának a Thermia Palaceban külön szobája van Alex-nek, »aki« külön orvosi felügyelet mellett iszapakkolásokot is kapott, mert pár évvel ezelőtt Stuttgartban megoperálták és a stuttgarti speciálista — erő: külön irok még — iszapitűrdőket rendelt Alex számára.

Alex az oka annak, hogy a Duchesse of Manchester örökre — legalább is addig, amíg Alex él — nem teszi be lábát Angliába és nem látogatja meg hatalmas angolai dominiumát. Az angol törvények értelmében ugyanis a kontinensről kutyát egyáltalában nem lehet a brit birodalom területére bevinni és

a fenséges asszony Alex kedvéért nemcsak feláldozta a londoni szezon, férjét és angolai otthonát, hanem palotát vásárolt Párisban, megvette a Quai d'Orsay-n a 83.

számu ősi palotát,

hogy állandó otthont teremtsen Alex-nak Pá-

Egy váratlan találkozás

Büszke arra, hogy Alex díjat nyert már Cannesben, Monte-Carloban, Nizzában, Beaulieuban, Juan les Pinsben, Párisban és Pöstyénben is

— Ha Londonba vihetném — mondja — biztosan ott is megnyerné az első díjat. Mert ilyen kutya nincsen több a világon. Igazán ideje volna már, hogy megváltoztassák azt a buta törvényt és Alex-el újra Angliába mehessenek, annál is inkább, mert Párisban nem érzem jól magamat, különösen most, hogy a frank-leértékelése miatt a politikai front ott annyira balra tolódik...

Egyébként nagy öröm érte itt Pöstyénben, — itt tartózkodásának utolsó előtti napján, egy véletlen folytán — ilyen véletlenek is csak a legelőkelőbb angol arisztokraták világában fordulhatnak elő — megismerte a nagyanyját, akit életében eddig nem látott.

Ugy esett a dolog, hogy mialatt a manchesteri hercegnőt a Schmidt doktor szanatóriumában Märy nővér ionizálta — ez a kezelés egy fülkében történik — a kezelő nővér mindenféléről elbeszélgetett a fenséges asszonnyal. A hercegnő megkérdezte, hogy kik vannak ezidőszerint Pöstyénben. Märy nővér elmesélte, hogy itt tartózkodnak Chiappe, a párisi rendőrfőnök, Metha dr., India pénzügyminisztere és az idős hölgy, aki előbb ment ki a szomszédos fülkéből: Gräfin v. Althen, a Hannover melletti Dunau-ból. Erre a névre a her-

risban és ebben a palotában valóságos appartement veszi körül a különben rendkívül intelligens és a Riviérán sokszor díjat nyert ebet.

Hat esztendő óta jár Pöstyénbe a Duchesse of Manchester és mindig magával hozza ide Alex-et. Talán három esztendeje annak, hogy a Thermia Palace előtt nagy kerti-ünnepélyt rendeztek. A hercegnő kezelőorvosa, Schmidt László doktor is ott volt ezen az ünnepélyen és a hotel portása egyszerre csak azzal az üzenettel szalad az orvoshoz, hogy a hercegnő sürgősen kéri. Schmidt doktor feisiet a hercegnő apartementjébe és az ágyban, könnyek között találja öfenségét. Előtte egy halom telegramm. Az orvos azt hitte, hogy talán a sürgönyök okozták a szomorú hangulatot, azonban nyomban kiderült, hogy a hercegnő bánatának Alex volt az oka.

— Nézze csak meg doktor ur a kutyám lábát, mennyire meg van dagadva — mondta szinte fuldokló zokogás közepette, a doktornak pedig arra a megjegyzésére, hogy talán mégis jobb lenne az állatorvost hívatni, felháborodva jegyezte meg:

— Hova gondol? Csak nem bizom Alex-et egy ismeretlen állatorvosra...

Schmidt doktor tanácsára aztán elküldték Alex-et Stuttgartba egy ismert kutyaspeciálistához, Lady Montague három napig utazott autóval, maga ült a volánnál és a hercegnőnek naponta négyszer kellett telefonon jelentést tenni Alex állapotáról.

Az esti látogatás végén Schmidt doktor megkérdezte, hogy az ágyon levő telegrammok nem tartalmazznak-e valamelyes kellemetlen hírt, de a duchesse közlegyintve, szinte félvállról mondta:

— Ah, dehogy, a másik lányom sürgönyözött, hogy bébije született...

Az első unokánál is fontosabb volt az Alex, »akit« különben a stuttgarti kutya-professzor megoperált és iszap-pakolást rendelt el a számára. Azóta a duchesse és Alex egyszerre kapnak pakolást Pöstyénben.

A hercegnő — Anglia egyik leggazdagabb hölgye — a tavaszt a Rivierán, Cannesben, a szezon Párisban tölti, a nyár végét Pöstyénben, londoni palotája zárva.

cegnő felfigyelt és megkérdezte a nővértől, nem-e tud közelebbit mondani a kegyelmes asszonyról. Märy nővér, aki az idős grófnő egész familiáját ismeri, bőbeszédűen mondotta el, hogy a kegyelmes ur nyolcvankétesztendő, odahaza van lovagkastélyában Dumauban, a kegyelmes asszony fivére, Schmidt von Schwind volt flottaadmirális Sankt Ingebergben, a Saarvidéken él, egy harmadik nővére pedig nemrég utazott haza Eschbergbe.

— Hiszen akkor a grófnő az én nagyanyám! — kiáltott fel a hercegnő boldogan, azonban nem rohant fel a nagymamához az emeletre, mert a kezelés időpontja nem volt a vizit ideje, meg aztán előbb annak rendje és módja szerint be kellett magát jelentenie. Másnap bejelentette magát és délután, az angol etikett által előirt időben meglátogatta a nagymamát, akit eddig egyetlen egyszer se látott.

A duchesse of Manchester német születésű hölgy. Apját Zimmermannnak hívták, sok-sok évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. Lady Zimmermann ott is született, de maga már nem jól beszél németül. Az anyja — akit korán elvesztett — Althen grófnő volt, a most megismert nagymama leánya. Hogy eddig miért nem látta sohasem a nagymamát, arról nem tud senki semmit és őszintén meg kell mondanom, hogy amikor ezt a kérdést tettem fel a fenséghez, — nem válaszolt rá, hanem Alex-ről beszélt tovább...

Paál Jób.

Adófizetésre kötelezte a Tábla a postaigazgatóságot

Csak azok az állami ingatlanok élveznek adómentességet, amelyekben hivatalok vannak

Rendkívül érdekes, elvi jelentőségű perben hozott ítéletet tegnap az oradea-i Tábla.

Az oradea-i pénzügyigazgatóság legutóbb foglalkozott az oradea-i posta adóügyi helyzetével s mert úgy találták, hogy az eddigi adózási rendszer tévesen járt el, amikor nem adóztatta meg a postaépületben levő lakásokat,

197.600 lei bérérték után megadóztatták a postaigazgatóságot.

A postaigazgatóságot teljesen váratlanul érte ez a döntés és jogorvoslásért az adófellebbezési bizottsághoz fordult, kérve, hogy töröljék a kivetett adót.

A fellebbezési bizottság jogosnak találta a postaigazgatóság kérését s azon az alapon, hogy

állami ingatlanokra nem lehet adót kivetni, törölte a kivetést.

A pénzügyminisztérium azonban nem nyugodott meg ilyen könnyen a döntésben és az adófellebbezési bizottság határozata ellen a Táblához fellebbezett.

A tegnapi tárgyaláson érdekes jogi vita indult meg arról, hogy köteles-e adót fizetni a postaigazgatóság az épületében levő tisztviselői lakások után vagy sem. A posta jogi képviselője arra az álláspontra helyezkedett,

hogy e kérdésben a pénzügyi törvény kategorikusan intézkedik s így a pénzügyigazgatóság adókövetése minden jogalapot nélkülözött.

Az állam képviselője viszont azt vitatta, hogy az adómentesség csak azokra az állami épületekre vonatkozik, melyekben közhivatalok vannak, viszont a tisztviselői lakások után a postaigazgatóság jövedelmet élvez, mert a lakások ellenértékét leszámítja a tisztviselők fizetéséből.

A Tábla hosszas tanácskozás után a pénzügyminisztérium álláspontját tette magáévá és elvi jelentőségű döntésben

jóváhagyta a postaigazgatóság épületére kivetett adót.

A döntés jogász körökben fejtűnést keltett.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Ó V Á S !

Miután feleségemtől, Miclean Sofiától különváltan élek, érte semmiféle anyagi felelősséget nem vállalok.

Miclean Dumitru,
CFR. raktárnok.

UJ KÖNYVEK

Stadler Frieda: „Szeretnéd, ha szeretnéd?” Stadler Frieda: „Valaki vár engem” című könyve ugyancsak Szent István-kiadásban hallatlan sikert ért el. Ez azzal magyarázható, hogy Stadler Frieda a Ma nyelvén, a Ma érzéseivel szól a Ma leányaihoz és meleg hangjával, vallásos sugárzásával meglepő könnyedséggel igazítja el a női hármast hivatása és életcélja tekintetében: az Élettárs, az Embertestvérek, az Ur-isten felé. Stadler Frieda: „Valaki vár” ára füzve 73 lei. „Szeretnéd, ha szeretnéd?” c. most megjelent új könyve ugyancsak Szent István kiadásában, szép kiállításban folytatja és kiegészíti tanításait és tanácsait: „A kedvesség ott kezdődik, légy jókedvű és vidám, légy ötletes és szolgálatkész”, stb., szóval mindazon módokat és eszközöket, amellyel „Szeretnéd, ha szeretnéd?” kérdésre választ, megoldást és utasítást ad. A Szent István-Társulat kiadásában füzve 73 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj.

Sik Sándor: „Zoltároskönyv”. A Szent István-Társulat kiadásában most megjelent új Zoltároskönyv előszava így szól: „Ez a könyv 11 esztendei munka gyümölcse. Célom volt a zoltárokat a mai művelt magyar ember esztétikai és lelki igényeinek nyelvén költetni újra. Eljárásom elveiről a könyv végére csatolt megjegyzésekben adok számot. A II. kiadás — néhány szövegi javításon kívül — változatlanul adja az 1923-ban megjelent első kiadás szövegét. Évezredek óta a lelkek milliói merítették a zoltárokból, a lelkiesség költészetének ebből a legmélyebb kútjából; adja Isten, hogy ebben az új formában is minél több drága magyar lelket hozzanak közelebb Istenhez, a szépség és az élet teljességéhez!” 263 oldal, Szent István-Társulat szép kiadásában, füzve 92 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Szent István-Társulat kiadványainak jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szög csupán** szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

„Vendonge” jellegű levelet kérem átvenni a kiadóban. „Soirs d'Hiver”. 4801

FIATAL esinos leányt szerényen támogatnék. Leveleket „Téli esték” jellegére a kiadóba kérek. 4808

ALKALMAZÁS

Jóifőző szakácsnő jó bizonyítványokkal azonnalra felvétetik. Cím a kiadóban. 4892

Főzni tudó mindenest keresek azonnali belépésre, Dr. Kúenyi, Bulev. Regina Maria 17.

Fiatal kereskedőseged keresetk nov. 1-re. Textil, rőtös, rövid és kézműáru szakmában, ki a román nyelven kívül a magyart és németet is bírja. Irásbeli ajánlatokat az alábbi címre kérem beküldeni: Gheorghe Puia, Sávárşin, jud. Arad. 4795

ASZTALOS-seged nőtlen keresetk, lakás teljes ellátással, fizetés közlendő: Bimandan, Secusigiu. 4803

OKTATÁS

Született angol, egyetemi diplomával, angol órákat ad. Str. 29 Decembrie 4. 4770

LAKÁS

Kimondottan uri családnál keresek lakást, ellátást

a rendőrszék környékén azonnalra. Ajánlatok „Uri család” jellegére a kiadóhivatalba.

KIADÓ jutányosan a főtéren egy. esetleg két különb. bútorozatlan modern szoba. Cím a kiadóban. 4428

BUTOROZOTT szoba 1-2 személynek teljes ellátással november 1-re kiadó Str. Crisan 6. I. em. 4806

VÉTEL ÉS ELADÁS

Haláleset, elutazás, költözködésből kitalyólag veszek készpénzért ócska bútorokat, ruhaneműket, testműveket, könyveket, szőnyeget, ágyceműt, matracokat, hangszereket, maknatura-papírt, ócskavasat, padlásholmit stb. Vidékre is megyek. Címeket a kiadóba, vagy lakásomra, Str. Theodor Ciotea 10. 4535

Eladó elköltözés miatt valódi perzbunda jutányosan. Cím a kiadóban. 4427

BUTOROK, szőnyegek, esillárok, konyhák, Singer varrógépek, réz- és vaságyak, zongorák, Meidinger kályha legolcsóbban Comisio. Dacia mellett. 4792

Használt clubberendezést megvételre keresünk. Str. Sorelui 7. Deutsch. 4805

UJ ondolált nehéz francia dió-háló eladó. Str. Oltuz 163. 4907

Modern bútorok

készen és megrendelésre jutányosan kaphatók

Csatlós I. műasztalosnál, Calea Saguna 184. 3119

TISZTA MOSOTT RONGYOK gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

INGATLAN

ROVINÉ-n

városházzal szemben

üzletház eladó.

Erdeklődni lehet: 4799

Özv. Harsányi Mártonnánál

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 8.

Bucureşti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, gramofonlemez, háztartási és orvosi tanácsok. 13.00: Időjelzés, vizállítás, kulturális hírek sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsdei árak, hírek. 14.30: Vegyes zene gramofonlemezen. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés, gabonátözsde, aktualitások. 19.15: A hangverseny folytatása. 20.00: Rádióegyetem. 20.20: Külöfélé hangszerek játéka. (Gramofonlemezen.) 20.45: Könyvekről. 21.00: A rádiózenekar esti hangversenye. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Zene közvetítése. 23.45: Hírek a külföld számára franciául és németül. 23.50: Hírek.

Bucureşti I. 7.45: Reggeli gramofonlem. 8.20: Étrend. 11: H. 11.20: Régi boldog szüret. (Felolvasás.) 11.45: Szüreti és borbélyok. 13.05: A rádió szalonzenekara Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Stranzky Aranka énekel. 15: Mozart szonáták. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: Vizváry Mariska háztartási előadása. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Sz. Molnár Alice hegedül. 18.40: A mindentudó idegen. 19.10: Famunkások Dalárdája és az Első Zuglói Dalkör vegyeskarának műsora. 20: Méhészeti ismereti tanácsadó. 20.15: Hanglemezek. 21: „Csodagyerek.” Epizód Mozart gyermekkorából. Hangjáték. 22.10: Hírek. 22.30: Cigányzene.

Budapest II. 19.20—19.50: Angol nyelvoktatás. 19.55—20.10: Hanglemezek. 20.20—20.50: Rabindranath Tagore otthonában. 21—21.55: Rendőrszenekar.

Bécs. 8.25—9: Lemezek. 11.50: Paraszt zene lemezek. 13: Állástalanok zenekara. 17: Hírek. Szórakoztató lemezek. 17.55: Szimfonia. 18.25: Operaiárik. 23.20: Bampton szoprán dal estje. Brahms, Strauss R., Medtner, Sibelius és Rachmaninov-ékek.

Kassa. 11.05: Lemez. 13.35: Rádiózene. 14.40: Lemezek. 15.40: Lemezek. 18.40: Magyar műsor.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Janikovics Sztanoje népdalokat énekel. 20.50: Lemezek. 21: Meze Anita énekel. 21.30: Humor. 23.20—24: Vendégloji zene.

Deutschlandsender. 7.30: Leipzig. 11: Népdalok. 13: Könnyű zene. 16.45:

Moziorgona. 17: Délutáni zene. 19: Schubert; Goethe dalok. 21.10: Beethoven: VI. szimfonia. 24: Vidám lemezek.

Róma. 18.15: Hegedűszó. Szoprán- és mezzoszoprán-duett. 20.52: György. 21.40: Respighi: A láng, háromfelvonásos opera. Utána tánczene.

PÉNTEK, OKTÓBER 9.

Bucureşti. 6.30: Ritmikus torna, rádióhírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13.00: Időjelzés, vizállítás, hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. Szórakoztató zene. 14. Időjárás, tőzsde hírek. 14.30: Vegyes zene. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: A Gică Jonescu-Găimă zenekar hangversenye. 19.00: Időjelzés, időjárás, gabonáárak, aktualitások. 19.15: A hangverseny folytatása. 20.00: Felolvasás Petre Carp-ról. 20.35: Gounod: „Faust”, opera 5 felvonásban. A II. felvonás után: Könyvekről és folyóiratokról. III. felvonás után: Hírek. IV. felvonás után: Sport. 23.45: Hírek a külföld számára franciául és németül. 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 13.05: Energetikus. 13.30: H. 14—15.30: BSzKRT zenekar. Közben 14.20: Pontos időjelzés. 15.40: Hírek, étrend. 17.15: A rádió diákfelőrája. 17.45: Pontos időjelzés, hírek. 18: Grieg: c-moll szonáta, op. 45. (Hanglemez.) 18.30: Munkásfelőrája. 19: Sportközlemények. 19.10: Huszonégytagú cigánygyerek zenekar muzsikál. Kalmár Pál énekel. 20.10: Kínai és japán versek. Előadja: Bajior Gizi. 20.40: A rádió szalonzenekara. 21.45: A rádió külügyi negyed-óraja. 22: Régi zene régi hangszereken. 23: Hírek, időjárásjelentés. 23.25: Tánclemez. 100.

Budapest II. 19.35—20.05: Gyorsirótanfolyam. 20.10—20.25: Vig György saxofonozik (zongorakísérettel). 20.40—21.05: Milyen lesz Budapest a jövőben? 21.10—21.30: Hírek. 21.35—22.40: Hanglemezek.

Bécs. 8.25—9: Lemezek. 11.20: Osztrák katonai kürtjelzések. 13: Könnyű zene. Közben 14: Hírek. 15: Schumann: a-moll zongoraverseny. 20.30: Bruckner: A IX. szimfonia befejező része. 21: Rádiózenekar. 23.20: Krottschak Richard csehlőzik. 0.10: Bárzene dalokkal. 1.10—2: Silving négyes.

Kassa. 12: Lemez. 13.20: Lemez. 18.05: Lemez. 18.40: Magyar műsor. 19: Falusi fuvószenekar.

Legújabb jelentéseink:

Repülőbaleset érte a francia légügyi minisztert

Párisból jelentik: A Paris Soir arról ad hírt a mai számában, hogy Cot légügyi minisztert csaknem végzetes repülőgépszerencsétlenség érte. Cot miniszter saját maga által vezetett repülőgépén éppen leszállni készült Villacoublis repülőtéren, amikor az alig néhány

méter magasságban lévő gépet egy hirtelen támadt szélroham a földhöz vágta. A gép gurulószervezete, valamint a tengely összetört, de Cot miniszternek szerencsére semmi baja sem történt.

Feloszlatják a népszövetségi Nansen-hivatalt,

valamint a német emigránsok ügyeit intéző bizottságot

Genfben jelentik: A népszövetségi főbizottságok ma folytatják üléseiket. Az egyes bizottságok igyekeznek minél előbb befejezni a tárgyalásra kerülő anyag megvitatását, hogy a népszövetségi közgyűlés elé terjeszthessék határozatukat. A politikai bizottság mai tanácskozásain úgy döntött, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek a Nansen-hivatalnak 1938-ig való feloszlatását és ugyancsak javasolni fogják a német emigránsok ügyeinek intézésére létesített bizottság feloszlatását.

A leszerelést előkészítő bizottság mai ülésén Lange előadó határozati javaslatot terjesztett elő, amit a közgyűlés elé fognak terjeszteni elfogadás céljából. A leszerelési bizottság legközelebb már a leszerelési értekezletet akarja összehívni. Valószínűleg erre csak a locarnói értekezlet után kerül majd sor. A leszerelési bizottság előadói jelentésének egyik záradéka az lesz, hogy kimondják, hogy a leszerelési értekezlet tanácskozásainak semmiféle befolyása nem lehet az együttes biztonsági szerződésekről szóló tárgyalások menetére.

Chamberlain: „A győzelem nem érne fel a háboru súlyos következményeivel“

Londonból jelentik: Neville Chamberlain tegnap este londoni pénzügyi kiválóságok előtt beszédet mondott a költségvetésről. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy az egyes, nagyobb arányokat ötfő fegyverkezés lehetetlenné teszi a költségvetési keretek betartását és az egyre nagyobb fedezeti hiány kiegyensúlyozását. Akárhogy legyen is, a jelenlegi körülmények között bármely nagy kiadást szó nélkül teljesíteni kell, mert nincsen fontosabb a nemzetvédelemnél.

A külpolitikára áttérve a pénzügyminiszter kifejtette, hogy bár a helyzet még mindig rendkívül súlyos, mégis a túldalról olyan fel-

reismertetlen jelek mutatkoznak, amelyek arra engednek következtetni, hogy a javulás utban van.

— Egyetlen nemzet sem akarja a háborút — mondotta Neville Chamberlain — és nincsen nemzet, amely magára vállalná a béke felbontását, mert mindenütt tudják, hogy még egy győztes háboru is annyi nyomorúságot és szenvedést vonna maga után, hogy a győzelem nem érne fel a háboru súlyos következményeivel.

A leértékelési pénzügyi politikáról a pénzügyminiszternek az a nézete, hogy a világgazdaság újbóli fellendítésére ad alkalmat.

Ismét megkezdődtek a fegyverszállítások Madridba

— A spanyol főváros készül az ostromra —

Madridból jelentik: A spanyol fővárosban tartózkodó külföldi hírlapírók jelentése szerint a madridi vörös urak most már külsőségekben is egyre szembetűnőbben nyilatkoznak meg. A külföldi laptudósítók híradása szerint a főváros körüli védelmi állások kiépítésére a kormány 5 millió pezeta kényszerkölcsönt vett fel. A felkelő csapatok az összes arcvonalakon állandó előnyömlésben vannak.

A madridi szovjetnagykövet ma megjelent Cabaleros miniszterelnök előtt és tolmácsolta a szovjetunió munkásságának az óhaját, hogy a polgárháboruban megsebesült vagy üdülésre szoruló katonákat szállítsák a Szovjetunióba.

Az elszállítás költségeit az unió munkássága fogja viselni. Cabaleros miniszterelnök köszönetét fejezte ki a szovjetnagykövet előtt.

Spanyolország egyik legvirágzóbb fürdőhelye, a biskayai öbölben levő San-Sebastian, amely nemrégén véres harcok árán került a felkelők kezébe, a bevonult spanyol csapatok viselkedése miatt egyre jobban elnéptelenedik. A felkelők bevonulása óta a lakosság száma harmincöt százalékkal csökkent.

Párisból jelentik: Itteni körökben megütöztetést keltett, hogy az Aire France repülőársaság újból beállította a forgalmat Páris és Madrid között. A jobboldali Le Jour azzal vádolja meg Cott légügyi minisztert, hogy a légitársaság az ő nyomására volt kénytelen beállítani a légiforgalmat a két főváros között, hogy a fegyverszállításokat újból meg lehessen kezdeni. A lap szerint már az első repülőgép negyvenegy ládát vitt magával, amelyekben kisebb kaliberű ágyúk voltak elcsomagolva.

Kötél általi halálra

ítélték a szadista bécsi uriaszonyt

Bécsből jelentik: Az itteni törvényszék több napos tárgyalás után ma hozott ítéletet a Luner-házaspár ügyében. A bíróság Lunernét kötélláttal halálra ítélte, férjét pedig hat évi súlyos börtönbüntetéssel sújtotta.

Antonescu külügyminiszter külföldi körútja

Párisból jelentik: Antonescu külügyminiszter a Figaro munkatársa előtt kijelentette, hogy a közeljövőbe több fővárosba ellátogat. Első útja Belgrádba lesz, innen Párisba, majd Londonba utazik.

A francia munkásszervezetek ujításai

Párisból jelentik: Az egyre jobban elszaporodó bérmozgalmakkal kapcsolatban a francia munkásszervezetek több ujítást vezettek be. A lyoni hajózási munkások szakszervezete például elhatározta, hogy a kikötőből távozó minden hajó tartozik a hajómunkások sztrájkalapja javára bizonyos összeget lefizetni.

Borzalmas bányaszerencsétlenség Braziliában

Rio de Janeiróból jelentik: Brazília legnagyobb szénbányavidékén borzalmas szerencsétlenség történt. Az egyik szénbánya munkában levő tárnájába víz hatolt be és az ott dolgozó munkások menekülési lehetőségét elzárták. Az elöntött tárna egyik része be is omlott. A mentési munkálatok során eddig négy halottat húztak ki a tárnából. Nyolcvan bányamunkás többé-kevésbé megsebesült.

Az angol munkáspárt leszavazta a kommunistákkal való egyesülés tervét

Edinburghból jelentik: Az angol munkáspárt kongresszusának mai napján 1 millió 872-000 szavazattal 592-000 szavazat ellenében elvetette a munkáspártnak a kommunista párttal való egyesülésére vonatkozó javaslatot. Ezután a madridi kormány kiküldötteinek adták meg a szót, akiket nagy óvációval fogadtak. A kiküldöttek az európai benemavatózásai egyezmény ellen tiltakoztak.

— A letiprás szélén állunk — mondották a madridi kormánykiküldöttek. — Németország és Olaszország folytatják a fegyverszállítást ellenieinknek, ugyanakkor, amikor Franciaország és Anglia nem akarják a szükséges fegyvereket számkunkra leszállítani. A győzelem mégis a miénk lesz, de sokkal előbb, talán már két hónapon belül elérnénk a mesterséges akadályok nélkül.

Autós banditák

hurcoltak el egy fagarási iparost

Fágáras-ról jelentik: Autós banditák elhurcolták és félholtra verve a Persáni-erdőben hagyták Jakab Lajos kőművesmestert. Jakab munkaelszámolása után 14.000 leit vett fel. A pénzt otthon letette, csak néhány leit hagyott pénztárcájában, majd benézett a korcsmába, hol a tulajdonosnak elmondotta, hogy éppen most vett fel 14.000 leit és abból bevásárlásokat fog végezni. A beszélgetést egy idősen ember is hallotta. Nemsokára gépkocsi állt meg az üzlet előtt és a benne ülők a gazdasági kamara iránt érdeklődtek. Jakab Lajos készségesen magyarázta, merre van ez s az utasok — hárman — arra kérték, szálljon az autóba és mutassa meg a kamara székhelyét.

Ezután gyorsan elhajtottak. Mikor a gazdasági kamara előtt haladtak el, revolvert fogtak Jakab Lajosra. Az autó gyors iramban tovább haladt a braşov-i országot elhagyatott részéhez, a Persáni-erdőhöz, hol megálltak és pénzt követeltek. Mivel Jakab Lajosnál nem volt pénz, levették a gépkocsi felvételét, véresre verték és csak akkor kegyelmeztek mikor két gyermekére hivatkoztak. A rablók végül megelégtettek az ütlegetést, eltávoztak.

A magához tért szerencsétlen ember kívánszorgott az országra, hol egy Fágáras felé haladó gépkocsi felvette. Súlyos állapotban került haza. Az eljárás megindult.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

BUDAPESTRE

50% vasúti kedvezmény és utólagos 2.50 pengős vízum

szep. 27. — október 14. között.

Igazolványok a 4566

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában
Arad, Minorita-palota.

